

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER MECMUASI

**YÜZ İKİNCİ
SAYI**

ONUNCU YIL

15 Şubat 1930

ANKARA

BU SAYIDAKİ YAZILAR

- 1 — Cinevre mukavelesi
- 2 — Ağabeylik ve ablalık
- 3 — İktisat seferbeliği dolayisile bir mütalâa
- 4 — Şefkat eli
- 5 — Çocuğumuz yemek istemiyor
- 6 — Gençlik Salibiahmer Konfransı
- 7 — Ziyaretçi hastabakıcı kadınların yetiştirilmesi
- 8 — Balgamı olan hastaların millete karşı vazifesi
- 9 — Hilâliahmer haberleri
- 10 — Salibiahmer
- 11 — Fransızca kısım

Dere edilmeyen evrak
iade edilmez

Türkiye

Mekale ve ilânlar Ankarada
"HİLÂLİAHMER MECMUASI"
müdürlüğüne gönderilmelidir

Hilâliahmer Mecmuası

Her ayın on beşinde Merkezi Umumi tarafından neşr olunur

Senelik abonesi bir liradır

Telefon numerosu 1255

Cinevre Konferansı

Üseraya dair

Cinevre Darülfununun hukuk fakültesi müderrislerinden ve Beynelmilel Salıbiahmer Komitesi âzasından «Georges Werner» in Üserayi harbiye kanunnamesini tanzime memur edilen ikinci komisyon namına Siyasi konferansa takdim ettiği rapor suretidir :

Reis Efendi,

Hanımlar ve Efendiler,

Komisyonumuzun, velevki umumi dahi olsa, metinlerin kabulü katisinden ve tanzim eyledikleri senedatin imzasından mukaddem heyeti umumiyenin resmi bir içtimasında konferansa meselesi hakkında malûmat vermesi mu'tattır.

Harp üsera kavaninini müzakere ve münakaşaya me'mur edilen ikinci komisyonda kendisini bu vazifeden muaf tutamazdı. Biri adli diğeri sıhhi ve idari olmak üzere bizzat iki tâli komisyona tefrik edilen bu komisyonun iki mazbata muharriri mevcuttur.

Miralay dö la Harp bu umumi raporun takdimi hususunda bana pek nazikâne bir surette ricada bulunduğundan serd edilecek mevzu derununda mumaileyhin tercüman olduğum efkârın

da bilâ noksan ifade edildiğinden ümitvarım. Şu dağıkada bu kürsîde karşınızda her nekadarmazbata muharrirlerinden yalnız birini görmekte iseniz de bunda müstereken vücude getirilen işbu eserle diğerinin alâkadarmadığına zahip olmamanızı rica ederim. Ancak ikinci komisyonun tasdikınıza arzylediği mukavelenamenin bilcümle ahkâmının vahdetini vâzihan meydana çıkarmak içindir ki bir tek raporla huzurunuzda çıkmak lâzımgelmıştır.

İkinci komisyonun vazife ve mesâisi birincinininkinden büsbütün farklıdır.

Birinci komisyon hakikatı halde 1906 da evvelce birinci def'a mühim dercede bir tashih görmüş bir metnin tetkik ve tashihine davet ediliyordu. Bu komisyonca Cinevre mukavelenamesi-

ne son yirmi senenin tecrübelerinden mutahassıl netayicin ithal ve ilâvesi mevzuubahs idi. Bizzat konferans reisi nazır mōsyō *Dinichert* in mütetek-kız ve basiretkâr riyaseti tahtında ve kâtibi umumi mōsyō *Paul Des Gouttes* un salâhiyettar vesayasından istifade ederek birinci komisyon muzakeratını bünye ve teşekkülünü bir tagyire uğratmaksızın sevk ve idare edebilirdi.

İkinci komisyon ise Beynelmîlel Salibiahmer komitesi tarafından tanzim olunan lâyihai iptidaiyesi laakal 103 maddeyi ihtiva etmekte olan büsbütün yeni bir mukavelename metninin tanzimiyle mükellefti. Bir kaç celsei umumiye diğer bir usul ve tarzi mesai kabul etmeksizin bu suretle müspet bir neticeye vasil olmanın suret katiyede imkânı olamayacağını ifhama kifayet etti. Komisyon mümtaz reisi nazır Herald Scavenius un delâletiyle ikini komisyon 4 Temmuzdan itibaren biri Cemahiri muttefikai amerikânı Bern seferi mōsyō Wilson'un riyasetinde olarak adli diğeri haşmetlu İngiltere Kiralının Berlin elçisi Sir Horas Rumbold'un tahtı riyasetinde sılıhi ve idari olmak üzere iki tâli komisyona ayrıldı. Bu son ce'sede mesainizi sevk ve idare etmiş olan her üç reise de hurmet ve şükranlarımızı takdime müsade buyurmanızı rica ederim. Mûşarûn ileyhimin yorulmak bilmeyen sayû gayretleri, yüksek vukuf ve salâhiyetleri, doğruyu tefrikteki isabetleri sayesinde ibtidai müzakeratta ekseriyetle pek müşkül ad edilen vazife ve mesai kesbi sühulet etti.

Komisyon 20 Temmuzda umumi celselerine tekrar başladı; ve 24 Temmuzda nihayet verdi. Mukavelenamenin metni kat'isi aynı günde ittifakı ara ile kabul olundu.

Daha mesaimizin iptidasında bu mukavelenameyi tasdik etmeden dağılmamak için hepimiz'e müşterek bir arzu husule geldiğini hissettik. Buna yalnız bir arzuyu müşterek değil hatta bir fikri müşterek diyebiliriz. Zira bunun için her türlü fikri siyasiden tecerrutle şikâyetleri henüz samiamızda tanınendaz olmakta olan üseranın ahvalini islah etmek arzuyu samimi ve şedidiyle mumaileyhimin lehlerine teminat ve taahhüdâtı lâzıma ve kâfiye vaz ve bu prensiplerin hukuku duvele dercini talep ettik.

Varsınlar, bir kerre tüfenk patladı ve silâhlar şakırdadımı nekadâr debdebe ve tantana ile kabul edilmiş olursa olsun bilcümle teahhüdâtın keenlem-yekûn olacağına kani' olan bedbinler bizimde istihza etsinler! Artık köhnelenmiş ve fersudeleşmiş bir usulden ibaret olan harbin fimabait tamamiyle metrûk olduğundan dolayı bir takım kimselerde bizi beyhude yere emek sarfetmekle tahdiide bulunsunlar! Ne ehemmiyeti var! Yekdiğerile taaruz etmekte olan bu gibi itirazlar hiç bir vakıt bizi yolumuzdan alıkoymaz. Kâşki harp ebediye sahai hadi-attan silinmiş olsa, zaten mesaimize iştirâk edenlerin yegâne arzuyu samimileri de bundan başka bir şeymi? Fakat ya bu ümitlerimizde maalesef yanlışorsak - mesaibi saire

bertaraf - olmazsa bu sayede üserayı harbiye olsun hakikaten insanı bir muameleye mazhar olmuş olurlar.

..

Acaba metnini ihzar ettiğimiz bu mukavelenamenin ismi ne olsun ? Burada bu « olsun » filini kasden kullandım. Zira komisyonumuz; itirafı kusur edeyim, bu bapta hiçbir fikri hırs ve istirkap beslemeyerek isini vazını kas-ten teseyyüp ve ihmâl etti.

Layihai iptidaiye de iki tabir istimal etmişti ki bu da bu husustaki tereddüde delildir. Bunlardan biri kabın üzerinde olup « Üserai harbiye mecmuai kavanini » yazılı idi. Diğer metnin birinci sahifasında « Üserayı harbiyeye edilecek muameleye ait Beynelmilel mukavelename » yazılı idi.

Hakkını söylemek lâzımgelirse ne şimdiye kadar şuraya buraya dağılmış olan kavaidin toplanarak bir mecmua haline konması ve ne de userai harbiyeye kabili tatbik bilcümle kavaidi havi bir ahidei adliye vücade getirilmiş olması mevzu bahis olmadığı için adli tali komisyon kanun kelimesinin kullanılmasını tenkit etti. Diğer taraftan « üserai harbiyeye yapılacak muameleye ait mukavelename » ifadesinde, işbu mukavelenamenin bilhassa üseranın doğrudan doğruya memleketlerine iade ve ya bitaraf bir memlekette ikamet ve misaferetini dahi derpiş eylediği cihetle, mana ve şumulünü his edilecek derecede kâsrü tahdit etmekte olduğundan suhhi ve idari tali komisyon tarafından tenkid olundu.

Mesele kâtibi umumiye arzolundu. Ve müşarünileyh ile müttefikan muvakkaten atideki ünvan ve tabirde karar kılmakta muhtar bırakıldık : « üserai harbiyenin ahvalinin islâhı hakkında mukavelename. » Tabiri mezkûr bu mukavelename ile büyük kardeşi olan Cinevre mukavelenamesi arasındaki karabeti hakikiyeyi tazammün etmektedir. Maahaza lisani caride mukavelenamemiz daha kısa ve binnetice lufza daha sehil olan üserayı harbiye kanunu ismi tahtında anılmakta devam etse bunda taaccübe şayan bir şey görmezdik. [1]

Fakat bu ikinci derecede bir meseledir. Mukavelenamemizin muhteviyatını göstermek daha şayanı ehemmiyettir. Atide bilmeceburiye seri olacak tahlilimizden maksatta bu olacaktır.

Komisyon haklı bir surette layihai iptidaiyyede teklif edilmiş olan mukademeyi sadeleştirerek mukavelenamenin akdını mucip olan esbap, iki fıkrada icmal olundu.

Bunların birincisi ile tarafeyni aliyeyni akıdeyn « naçar harbe münker olan ahvalde muhariplerden her biri harp userasının maruz kalacağı nakabili içtinap şedaidi tahfif ve hallerini tehvin etmek mecburiyetinde » olduğunu tasdik etmektedir.

İkincisi ile de 1899 ve 1907 Beynelmilel Lâhey mukavelenamelerinin

[1] Ba'del münakaşa konferans zirdeki ünvanı tasvip ve kabul eylemiştir : « Üserayı Harbiyeye edilecek muameleye dair beynelmilel mukavelename ».

eseri ilhamı olan umdelerin intişar ve tevessuu arzusunu izhar ve bu suretle bir eseri hayır olan bu iki sulh konferansına karşı arzı şükran eylemektedir.

• •

Mademki Lahey mukavelenamelerinin zikri sebkat etti; o halde şimdiden mukavelenamei hazırı mezkûr mukavelenamelere yani kara harplerindeki kavanin ve teamül hakkındaki kavait ve talimata bağlayan rabitaları göstermek sırası gelmiştir.

Lahey talimatnamesi mukavelenamemizin bilhassa birinci ve seksen dokuzuncu maddelerinden ibaret iki maddesinde nazarı itibara alınmıştır.

Birinci madde mukavelenamemizin hangi eşhasa tatbik olunacağını tayin etmektedir.

Komisyonunuzda mukavelenamenin bu birinci maddesinde acaba Lahey talimatnamesine müracaattan müstağni kılacak surette harp üserasının tarifi lâzım olup olmadığı meselesi mevzu-bahs olmuştu. Fakat harp üserası evsafı aşikâr bir surette muharip devletlerin evsafına müteallık bulunduğu cevabı verildiğinden kara muharebelerine dair olan muharip devlet evsafı ise eylevm umum cihan tarafından Lahey talimatnamesinin ilk üç maddesile tarif kılınmış olduğundan keyfiyetin yalnız sadece Lahey talimatnamesine atfı havalesi daha basit ve makul göründü. Ve bu suretle her türlü ihtilâfata ve ya muhtelif tefsirata mahal

kalmak tehlikesi de bertaraf olmuş oluyordu. Binaenaleyh mukavelenamemizin kara harplerinde tatbik olunacağı eşhas Lahey talimatnamesinin ilk üç maddesinde tayin olunmuştur. Burada zikrû tadat olunan eşhasa aynı talimatnamenin on üçüncü maddesinde mezkûr olanları da ilâve etmek icap eder ki bunlarında tarif ve evsafı mukavelenamemizin seksen birinci maddesinde tekrar edilmiştir.

Her nekadardayihai evveliyenin yüz birinci maddesi, mukavelenamei hazıramın düveli müteakıdın arasındaki münasebatta harp üserasına mahsus olan Lahey talimatnamesinin ikinci faslı makamına ikamesini teklif eylemekte ise de komisyonumuz tarafından kabul olunan seksen dokuzuncu madde mukavelenamenin bu faslı itnam etmekte olduğunu göstermektedir. Üzerinde karar kıldığımız formül maruf ve âlim meslektaşımız müsyü De Ruelle tarafından tanzim kılınmıştı. Lahey talimatnamesine mütemmin olarak bir şey yapmak fikri, her iki sulh konferansı mukarreratının ilham ettiği umdeleri tevsi hususunda mukavelenamenin dibacesinde beyan edilen arzu ile hemahenk görüldü. Bundan mada mukavelenamemizin Lahey talimatnamesinin ikinci faslının ilgası bir dereceye kadar cüretkârâne bir hareket olurdu. Bu talimatname gibi oldukça mühim bir kararuame üzerine daha muazzam bir eser kurulmak için pek sağlam bir temel ve esas teşkil eder. Bu talimatname adeta üseranın hukukunun ve

bunlara karşı ne suretle harekete borçlu olduğumuzun ilk tasdik ve ilanıdır. Biz bunu ikmâl ve itmam etmekteyiz. Biz yeni bir merhale kat ediyoruz. Fakat noktaî hareketimizi Lahey talimatnamesi teşkil etmektedir.

Baladaki serdiyatımızdan şu istintaç olunur ki, iki muharip devletin her biri hem Lahey talimatnamesi ve hem de mukavelenamei hazıra ile mukayyet bulunacak olursa o vakit berikinin ahkâmı kabili tatbik olacaktır. Zira bizim mukavelenamemiz kavait ve izahatı cedide ilâvesile Lahey talimatnamesi prensiplerini ikmâl yani tevsi ve tavzih eylemektedir.

Mukavelenamemizin üserayı harbiye hakkındaki bilcümle mesaili heyeti umumiyesile ihtiva etmesi için bir çok defalar metni aslîsi arasına talimatname ahkâmını derç ve kayıt ettiğini de ilâve etmek gerektir. Meselâ söz alarak serbest bırakmak gibi mukavelenamemizle hâl ve fasl olunamamış olan bir meselede Lahey talimatnamesine müracaat edilecektir.

Komisyonunuz bu sureti hareketiyle 1899 ve 1907 sulh konferansları tarafından ifa edilmiş olan hidematı fevkal'ade hukukuna riayette kusur etmemiş olduğu zannındadır. Mezkûr konferanslarla 1874 deki Brüksel konferansı tarafından tanzim edilmiş olan harp kavanin ve teamüllerine mûtaallık meşhur beynelmilel beyannamenin lâ-yıhasından ilham almışlardı. Brükselden Laheye, Laheyden Cinevreye hep hep her defasında daha ziyade tekem-

mül inkişaf ve tevessü gibi aynı fikirlerle gidilmektedir.

•••

Mukavelenamei hazıra kısımlara ve kısımlar da fasıllara münkasein altı baba taksim olunmuştur. Sizden, mukavelenamemizin heyeti umumiyesine hâkim ve şamil olan ahkâmı umumiye-yi ihtiva etmesi dolayisile, birinci bap üzerinde biraz fazlaca tevakkuf etmekliğime müsaade buyurunamızı rica ederim.

Mukavelei hazıranın tatbik olunacağı eşhası ta'rif ve ta'yin etmekte olan birinci maddenin birinci bendi yukarda arz ettiğimiz veçhile Lahey talimatnamesinin ilk üç maddesine müracaati ihtiva etmektedir. Bil'âkis ikinci bendi yeni bir hüküm ve kararı havidir. Filhaktıka layihai evveliyeye esasen kara üserayı harbiyyesini istilâf etmekte idi. Binaberin daha mesaimizin hini iptidasında heyeti murahasalardan üçü mukavelenamenin hiç bir i'tiraza mahal kalmaksızın bir harbi bahı ve havaide esir düşenleride şamil olacak surette bu çerçevenin tevsi' edilmesi teklifinde bulundular. Bu teklif mesaili bahriye ile hususî surette alâkadar olan devletler tarafından hüsnu suretle kabul olunmakla beraber bu hususta bir güne iltibasa mahâl kalmamak üzere düveli muşarünileyhim tarafından kara muharebesindeki üseranın ta'yini hususunda olduğu gibi bu hususta da Lahey talimatnamesine müracaat olunması keyfiyetinin ipkası talep olundu. Bu ci-

het de hallü fasl olunmakla adli talî komisyon ve badehu komisyonunuz bu hususta umumun tasvip ve kabûl edebileceği bir ta'rif taharri ederek zirdeki şu metin ve ifadeyi kabul etti.

20 « Esaretin vuku bulduğu şerait hasebile na kabili içtinap olanlardan gayrı mukavelenameye mugayir bir fiil ve harekette bulunmamak şartile tarafeyni muharibeyn kuvayi müsellehasına mensup ve bir harekâtı harbiyei bahriye veya havaiyenin icrası esnasında düşman tarafından esir edilen bilcümle zevat. Maahaza bu nakabili içtinap mugayir hareket mukavelenamei mevcudenin kavaidi esasîyesini muhil olmayacak ve esir edilen eşhas bir üserayı harbiyye kampına dahil olur olmaz nihayet bulacaktır. »

Bu metin ve ifadeden mukavelenamenin sefaini tüccariyye mürettebatına şamil olmıyarak tarafeyni muharibeyn kuvayi müsellehasına mensup bilcümle eşhası ihtiva eden bir düstur halinde olduğu vazihan istidlâl olunmakta olup komisyonunuz birinci nokta hakkında kendisini salâhiyettar addetmemiştir.

«Kuvayi müsellaha» tabiri umumisi asakiri berriye derecesinde asakiri bahriyeyide şâmilidir; keza kuvai havaiyeyi de ihtiva eylemektedir.

Mukavelename harekâtı bahriye veya havaiye esnasında esir edilen bütün bu eşhasa kabili tatbiktir. Binaenaleyh asakiri berriyeye mensup kıt'at da bu tarife dahildir.

Keza bu metin ve ifadeden mukavelenamenin bilcümle aksamının deniz üzerinde veyahut tesadüfen havada ele geçirilen bilcümle üseraya derhal tatbık olunmıyacağı da anlaşılmaktadır. Deniz üzerindeki muharebelerdeki şerait hiç bir suretle karadakilere benzemiyeceği cihetle mukavelenameye mugayir harekâtın suduru zarurîdir. Yalnız bu mugayir hareket ahvalin « şeraiti esaretin na kabili içtinap kıldığı » zaruretlere münhasır kalacağı malûmdur, Mes'elenin müsaadesi nispetinde vuzuhla ifade edilmiş olması için « maahaza işbu mugayir hareket ve ahval mukavelei mevcudenin ündeî esasîyelerini muhil olmayacaktır. » İbaresini ilâve kılınmıştır; ifadei mezkûre esasen birinci ve dördüncü maddelerdeki ümdeleri istihdaf eylemektedir.

Bu mugayir hareket ahval, ima edilmiş olan şeraiti hususiyenin zail olmasile beraber ya'ni kendilerine tahsis kılınan kampa dahil olur olmaz hitam bulacaktır. Mezkûr mugayir hareket ahvalin karaya çıkar çıkmaz temamilen hitama ermesini talep etmek gayri kabili imkân olacağı bedihidir.

Hakikaten bu gibi karaya çıkma hadîsatı ekseri ahvalde üssü bahrilerde vukua gelir ki buralarının mantıkai harp sayılacağı tabiidir. Maahaza komisyonunuz yedinci maddede «limana vusulu akibinde mümkün olduğu nisbette derhal » üseranın ailesine esir düştüğünü ihbar etmesine müsaade ve imkân bırakılmasını âmir ahkâmı vazı' ve ipka etmiştir.

İkinci madde Lahey talimatnamesinin üseraya insaniyetkârane muamele olunacağı hakkındaki büyük ümdeyi yeniden zikri ifade etmektedir. Metnimiz buna zamimeten mumaileyhim hakkında « harekâtı tecavüzkârane ve tahkirata düçar ve halk tarafından seyr edilmekten men'ü muhafaza olunacaktır. » cümlesini de havidir. Filvaki' esir eden devletin « ki biz buna zilyet devlet namını veriyoruz - yani zabitan ve efradı askeriye ve memurinin üseraya karşı yalnız insaniyetkârane davranmaları kâfi değildir. Üserayı mezkûrenin harekâtı tecavüzkârane, ve thakirata düçar olunmaktan veya ahali tarafından seyredilmekten de muhafaza edilmesi lâzımdır. Mumaileyhimin haysiyetsikenane numayişler veya tezlillere karşı da muhafaza edilmeleri icap eder. İnsaniyyet kelimesinden komisyonunuzun anladığı mana bunu icap ettirmektedir.

Mezkûr ikinci maddenin son fıkrasında «mumaileyhim haklarında mukabelei bilmisil tetbirinin tatbiki memnudur» şeklinde mukabelei bilmisil memnuiyeti nmdesi derç olunmuştur. Yani her ne sebeple olursa olsun harp üserasının üzerinde mukabelei bilmisil fi'linin icrası menedilmektedir. Komisyonunuz bu umdei esasiyenin kabulünü hakiki bir meserretle selâmlamıştır. Umdei mezkûre eğer hata etmeyorsam ilk defa olarak Abraham Linkolenin imzasını havi olan 1863 te Amerika-lıların murahhaslarına verdikleri talimatta zikir ve ilân olunmuştu. Büyük

harp esnasında buna riayet edilmesi hakkında Beynelmilel Salibiahmer komitası bir çok defalar ref'i avaz eylemiştir. İşte bunun resmi bir surette bir metin ve ifade ile zikrine sıra geldi. Bu metnûifade bize burada beyhude yere toplanmadığımızı ısrâp etmektedir.

Üçüncü madde üserayı harbiyenin şahıslarına ve haysiyetlerine riayet edilmesini mutazammındır. Birinci fıkra «kadınların cinsiyetlerine karşı haklarında borçlu olduğumuz muamelei hürmetkâraneye mazhar olacaklarını» ilâveten zikr etmektedir. Burada cinsinisanın zikredilmiş olması vehlei ulâda bir hayret ve istigrap uyandırırsa da kadınların harekâtı harbiyeye karşı temamilen bigâne kalmayacakları bedihi olduğunu tasdik etmek lâzımdır. Feminizmin her yere girdiğine hepimiz şahit olmaktnyiz.

Bundan başka üçüncü maddenin ikinci fıkrası Lahey talimnamesi ahkâmından bir diğerini daha ihtiva etmektedir ki buna nazaran üserayı harbiye ehliyeti medeniyelerini muhafaza edecekler yani fi'li esaret yüzünden hiç bir «Dimunitio captis» yani «takyidi ehliyet» maruz kalmayacaklardır.

Velhasıl zaten bedihi bir keyfiyet olan zilyet devletin üseraya bakacak iktidarda bulunmasını tasdik ettikten sonra üseraya yapılan muamelede fark gözetmenin, eğer bundan müstefit olanların rutbei askeriyesine, maddi ve ya ruhi ahvali sıhhiyesine, sanat hususundaki kudret veya melahetene ve ya-

hut cinsiyetine müstenit değilse meşru sayılmayacağını ilâve, ta'biri aharla mukavelename burada esaret kanunu nazarında üseranın müsavi tutulması prensibini zikr ve beyan etmektedir. Ancak mühim bir sebebe müstenit musavatsızlıkları şayanı kabul görmektedir.

İşte bütün mukavelenamede hükümferma olan ahkâmı umumiye bunlardan ibarettir.

..

Esir ahzından bahis olan ikinci bap ahkâmının muhteviyatına gelince bu hususta altıncı maddedeki « üseranın hamil oldukları mebalığın ancak bir zabitin emrile ve balığ olduğu miktar tayin kılınıldıktan sonra ve mukabilinde bir makbuz itası suretiyle alınabileceği « hakkındaki hüküm ve ifadenin zikrile ıktifa edeceğim. Filhakika ekseriyetle vukubulan sui istimallerin önüne geçmek için bir zabitin müdahalesini talep etmek elzem görülmüştür.

..

Esaretten bahis olup beş kısma munkasem olan üçüncü babın maddeleri altmıştan aşağı değildir. Bunun hepsinin tahlili biraz uzun süreceği cihetle müsaadenizle bundan sarfı nazar ederek ancak bu hususta saik ve âmil olan prensiplerin istinbatıyla ıktifa edeceğim.

Birinci kısım üseranın sevk ve tahliyesine hasrû tahsis olmuştur. Bu husus üseranın alınmasını müteakip

mümkün olduğu nisbette kısa bir müddet zarfında icra olunacaktır. Bunu yalnız icabatı tıbbiye dair olan esbap te'hir edebilecektir.

İkinci kısımda dokuzuncu ve yirmi altıncı maddeler üsera kamplarına ait bilcümle ahkâmı ihtiva etmektedir. Bu tabirin de iki manayı şâmil olduğunu söylemeliyiz; birinci manaya göre harp üserasının ikametine tahsis kılınan her yer murat olunmaktadır. Daha mahdud ve munhasır ikinci bir manaya nazaran da üseranın ithal olunabileceği, mania ile çevrilmiş mevkiler murat olunmaktadır. Açık bir mahalle üseranın konması istisnai bir haldir. Binaenaleyh kamp denildiği zaman behemehal mania ile çevrilmiş kamplar anlaşılmalıdır.

Harp üserasının iase ve iflasından bahis olan ikinci fasılda hükmü atinin zikri muvafık görülmüştür. « Tedabiri inzibatiyeden olarak müctemian iase üzerine ceza tertip ve tatbiki memnudur. » Bu memnuiyetin esbabını zikir ve tefsire hacet olmasa gerektir; üseranın tayinatı gıdayesi zilyet devletin depo kıt'atının tayinatının muadili olmak icap ettiğinden icrasına herkesin mütemayil bulunduğu ve pek kolayca sui istimale müsait olan umumî tedabiri inzibatı vesilesiyle tenkıs edilmemesi lâzım gelmektedir.

Kampların hıfzıssıhhasından bahis olan üçüncü fasılda kamplarda esir düşen vatandaşlarına bakmak üzere etibba ve hastabakıcılar tutmak hakkında ta-

rafeyni muharibeyn arasında bir takım tariki tesviyeler derpiş eden hüküm ve enür şayanı kayıttır.

Üçüncü kısımda yirmi yediden otuz dörde kadar, olan maddeler iş teşkilatını tanzim ve memnu' işleri tarif ve iş müfrezeleri usulünü derpiş ile ücret meselesini tespit eder.

Bunun iki ahkâmı şayanı dikkattir.

Birincisi yirmi yedinci maddenin dördüncü fıkrası olup fıkraî mezkûreye nazaran hizmet esnasında bir kazaya dıçar olan üsera zilyed devletin mahakimi hükmüne tabi tutulacaklardır. Bu işçilerin hizmetlerinden esir olan devlet intifa ettiği cihetle bu temsil temamilen musip ve muhik görülmüştür.

İkincisi otuz birinci madde olup buna nazaran de üsera tarafından husule getirilen işin doğrudan doğruya harekâtı harbiye ile hiç bir münasebet ve alakası olmayacaktır. Maddei mezkûre « üseranın muharip » kıt'ata mahsus malzemenin naklinde istihdamları memnu olduğu gibi bilhassa her nevi esliha ve mühimatın imâl ve naklinde kullanılmaları memnuiyetini » ilave etmektedir. Filhakika muharip bir memlekette milletin bütün cehtü ikdâmi bir gayenin istihsaline müteveccih olduğu cihetle üseranın keyfe mettefak bir sayû amelden men'i na ma'kul olur ve binaenaleyh memnuiyet bahsında bundan ileri gidilemezdi. Bu cihetle asıl şayanı arzu olan harekâtı harbiye ile doğrudan doğruya al ka-

dar hizmet ve mesainin kat'i surette men ve yasak edilmesinden ibaret idi.

Dördüncü kısım üserayı harbiyenin haricile olan münasebet ve ihtilâtına dair olup otuz beşinciden kırk birinci maddeye kadar üseranın muhaberatına müteallik ahkâmı ihtiva eylemektedir. Endişe ve merak içinde bulunan üseranın ailelerini temin için mukavele-name bu muhaberatın devam ve intizamı üzerinde teveekuf ve ısrar etmiştir.

Diğer cihetten düveli hamiye ve yahut usulü dairesinde mücade ve tasdik edilmiş yardım cemiyetleri tarafından kamp kütüphaneleri için bir çok kitaplar gönderilmesine mücade ve bu irsalâtın isâlinin sansör edilmesindeki müşkilât bahanesile te'hîr edilmemesini ihtiva eden otuz dokuzuncu maddenin ikinci fıkrası şayanı zikirdir.

Beşinci kısımdaki üserayı harbiyenin hükümetle olan sureti münasebetine dair olan cümle mufassal surette mutalaa edilmeğe şayandır.

Bunun birinci faslının kırk ikinci maddesi üserayı harbiyenin zilyed devlet nemurinine şikâyetle bulunmak hakkını haiz olduğunu beyan etmektedir. Bu hususta tedabiri lazime makamında da « bunlar esastan arı olsalar bile hiç bir gûna cezayı müstelzem olmayacaktır. » Cümlesini ilavé etmektedir.

Üserayı harbiye murahaslarından bâhis olup kırk üç ve kırk dördüncü mad-

deleri havi olan ikinci fasıl mu'temetler tayini ve bu bapta bittabi başka-bir şekil ve suret mutasavver olmayacağı cihetle bu tayin keyfiyetinin memurini askeriye'nin tasdikine ıktiran ettirilmesini dermeyeran etmektedir.

Mukavelename mu'temetlerin adedini zikretmemekte ve her türlü ahval ve şeraiti hesaba katarak bu hususta bir nisbet tayin eylememektedir. Maanafih hiç olmazsa her elli kişi namına bir mutemet bulundurulması tabii gibi görülmektedir.

Üserayı harbiye hakkında verilecek hüküm ve cezaların tasdikinden bahis olan üçüncü fasıl üç kısma münkasem olup bunun kırk beşinciden elli üçüncüye kadar olan kısmı ahkâmı umumiye ve elli dördüncüden elli dokuzuncuya kadar olan kısmı mucazatı inzibatiye altmışıncıdan altmış yedinci maddeye kadar olanıda takibatı adliyeden bahistir.

Ahkâmı umumiye pek mühim ahkâmı zikir. ve ityan etmektedir.

Kırk altıncı madde bilcümle ezayi cismaniyi ziyayı şemisten mahrum bilcümle mahallere hapis ve umumî bir surette de her ne şekil ve surette olursa olsun bilcümle mezalimi menetmektedir.

Keza bu aynı madde münferit efalden dolayı bir takım efradın muctemian cezadide olmasını dahi medetmektedir. Binaenaleyh bir kamp kumandanı daha kolayına geldiği için

bütün kamptaki üserayı harbiyeyi toptan cezaya çarpmak hakkını haiz olmayacaktır.

Elli ikinci madde muhariplerden harp üserasından biri tarafından irtikâp edilen bir kabahatin inzibatı veya adli cerayımı müstelzim olduğu meselenin takdir ve tayininde memurini aidesinin pek rahimane davranmalarına dikkat ve nezaret eylemelerini iltimas ve talep etmektedir.

Mücazâtı inzibatiyeye müteallık ahkâm meyanında atideki nokatın tavzihî tensipedilmiştir.

En şedit mucazatı inzibatiyeye otuz gün izinsizliğe munhasırdır ki bu izinsizliği mahkûmiyeti adliye neticesindeki mahbusiyyetten tefrik için mukavelename buna tevkif namını vermektedir.

Mahkemelerin, ve yüksek memurini askeriye'nin dairei salâhiyetinden olan mucazatı inzibatiyeye ancak zabitan tarafından emru isdar olunabilir. Ve bu zabitler ya kamp kumandanı olan zat veya ona vekâlet eden mes'ul zabittir.

Takibatı cezaiyeye ait ahkâm üserayı harbiyeye bütün medent memleketler kavanini tarafından kabul olunmuş olan te'minatı adliyeyi bahşetmektedir. Altmış altıncı madde bundan mada bir harp esirini idama mahkûm eden bilcümle hükûmetlerin düvelî hamiyeye tebliğ olunmasını ve hükûm lâakal bu tebliğden üç aylık bir mühletin inkizasından evvel icra edilmesini mecburi kılmaktadır.

Esaretin sonlarından bahis olan dördüncü bap iki kısma ayrılır. Birinci kısmın sırf serlevhası olan «doğrudan doğruya memleketlerine iade ve ya bitaraf bir memlekette ikametleri» unvanının okunması bu hususta büyük harbin tecrübelerinden mülhem olunduğunu ima ve ifşa etmektedir.

Altmış sekizinci madde muharipleri rutbe ve miktarları ne olursa olsun useradan ağır hasta ve yaralı olanları memleketlerine sevka mecbur kılmak'adır. Bu doğrudan doğruya memleketlerine iadeleri hususudur. Burada bizzat mukavelenane derununda üseranın doğrudan doğruya memleketlerine iadelerini müstelzim malu'iyet ve hastalıkların zikir ve ta'dadına imkân görülemediği. Bu hususta muharipler arasında i'tilâf ve mütabakat husulünü teshil için mukavelenameye vesika makamında 1918 de bir çok muharipler arasında akdedilmiş olan i'tilâfnamelerin başlıca bentlerinden mürekkep bir de itilâfname nümunesi tezyil ve memleketlerine iade kılınacak üseranın tefrikine me'mur olarak de muhtelit etibâ komisyonları tesis edilmiştir.

Bundan başkaca mukavelename hasta ve mecruh üsera ile tulû müddet tahtı esarete kalmış olanların bitaraf bir memlekette ikametlerini de tasavvur etmiştir.

Yetmiş dördüncü madde «memleketlerine iade olunanlardan hiç bir

kimse hidematı muvazzafei askeriyyede kullanılamayacaktır tairini havidir.

Muhasematın nihayetinde tahliye ve memleketlerine iadeden bahis olan ikinci kısım yalnız yetmiş beşinci maddeyi ihtiva etmekte olup maddei mezkûre muhasımlara üserayı memleketlerine iadeye başlamak için sulhun akdine intizar edilmeyerek mümkünse mütarekenin akdini müteakıp bu hususta itilâfnameler akdini tavsiye etmektedir.

• •

Beşinci bap üsera vefiyatından bahis olup bir gûna tefsir ve izahı muhtaç değildir.

• •

Üserayı harbiyeye ait muavenet ve istihbarat kalemlerinden bahis olan altıncı bap hemen umumiyetle Lahey talimatnamesinden istiare edilmiştir. Yalnız bunun yetmiş dokuzuncu maddesi mezkûr talimatnamenin ihtiva etmediği bitaraf bir memlekette bulunacak olan istihbarat merkez acentesini havi bulunmaktadır. Aynı madde Beynelmîl Salibiahmerler komitesi lüzum gördüğü takdirde alâkadar devletlere böyle bir acentenin teşkili teklifinde bulunmağa davet etmekte olup mezkûr komiteyi bu teşebbüste bulunup bulunmamakta temamilen serbest bıraktığı gibi alâkadar devletleri de bunun esası lüzumuna kail oldukları takdirde kabul ve icrada, olmadıkları takdirde de bil'itilâf başka suretle harekette serbest bırakmaktadır.

• •

Mukavelenamenin sunufu mülkiyeden bazılarına tatbikinden bähis yedinci bap evvelce yukarda zikri sebkat eden surf bir tek maddeyi ihtiva etmektedir.

Fakat muhasımlardan düşman memleketlerinde bulunan ve ya düşman tarafından işgal edilen arazide kalan siviller meselesine komisyonunuzun birinci komisyon ile müttefikin bu meselenin senedi nihaiye dercini konferanstan talep etmek arzusunu izhar etmesi bu hususa atfettiği alâkayı iraye kâfidir. Burada büyük harpte sivillerin fedakâr ve hararetili müdafii olan Dr. Frédéric Ferrière, in bu vesile ile namını tizkâr etmekliğime müsaade buyurunuz. Hakikaten bu anda içinizden bir çoklarınız müşarünileyhi heyecan ve şükranla yadedersiniz.

..

Sonuncu babı teşkil eden sekizinci bap mukavelenamenin mevktî icraya vaz' ve tatbikinden bähis olup esas meseleyi teşkil etmektedir.

Bu babın birinci kısmını teşkil eden ahkâmı umumiyenin başında dahi harbi kasederek akdolunan mukavelenameleri 1899 sulu konfransı tarafından kabul edilen diğer bir formülün mahrum kıldığı mecburiyet ve kuvveti iade eden bendi bulacaksınız. Fimabat artık muhariplerden birinin mukavelenameye bigâne olmasıyla mezkûr mukavelename hükümden sakıt olmayacaktır. Bu muharip devlet mukavelenamenin akidininin olmadığı ci-

hetle onunla mukayyet olamayacağı ve akidinden olan muhariplerinde kendine karşı mezkûr mukavelename ile mukayyet bulunmayacağı bedihidir. Fakat diğer muhasımlar mukavelename ile mukayyet kalacaklar ve kendi meyanelerinde onun ahkâmına riayet etmek mecburiyetinde bulunacaklardır. Malumunuz olduğu veçhile aynı selâmetbahş bent Cinevre mukavelenamesine dahi derç ve ithal olunmuştur.

Diğer cihetten seksen üçüncü madde muharipler tarafından üsera lehine akdolunan i'tilâfnameler mûndericatını mukavelenameye sarîh bir surette muhalif olmamak şartıyla memleketlerine iade olununcaya değin mer'iyûl icra tutmaktadır. Bu da mütareke mukavelenamesinin bu gibi itilâfatı tağyir edemeyeceğini göstermektedir. Meğer ki işbu mukavelename sarahaten böyle bir tebdil ve tağyiri cami olsun.

Aynı madde keza muhasemata başlar başlamaz üserayı harbiyenin idaresine memur hey'etin murahhasları arasında doğrudan doğruya icra edilecek mükâleme ve müzakereyi de şamildir. Sırf insanî olan işbu tamaslar sayanı teessûf bir çok sui tefehhümle- re nihayet verebilir.

İkinci kısmın tahsis edilmiş olduğu murakabe teşkilâtı komisyonunuzun uzun müddet nazarı dikkatini celbetti. Büyük harp esnasındaki fedakârlık ve âlicenaplıklarına karşı ne kadar teşekhür edilse az olan düveli hamiye mümessilleri düveli hamiyenin bu bapta ki vazifelerinin sarahaten tayin ve be-

yan edilmesi ve vazifelerinin açıktan açığa tayin kılınması arzusunu izhar ettiler.

Seksen altıncı madde üseranın it-hal edildikleri kamplarla diğer mahallâtın teftişatına müteallıktır. Şayet hilâfı kanun olarak üsera tehlikeli mantıkâlarda tutulduğu takdirde bu hal üseranın na meşru bir surette tevkîf ve ikamet ettirilmekte olduğunu göstermekle beraber yine bir şekli tevkîf ve ikamet sayılacağından düveli hamiye bu üserayı ziyaret ve bu ahvalle nihayet verilmesini talep hakkını haiz olacaktır. Fıkâat bu gayri vaki' bir faraziyeden başka bir şey değildir. Diğer cihetten düveli hamiye mümessil ve murahhasları üsera ile konuşabileceklerdir. Ve kaidei umumiye olarak bu konuşmaları esnasında yanlarında kimse bulunmayacaktır.

Seksen yedinci madde mukavelename-i hazırın tatbikinden mütevellit ihtilâfâtın hallü faslı için düveli hamiye-nin vukubulacak tavassutu dostanesinden bahs etmektedir. Her devleti hamiye bu hususta keyfe mettafak bitaraf bir arazide bir içtima teklif edebilecektir. Muharipler icabı takdirinde düveli hamiye tarafından bil'intihap kendilerinin kabul ve tasvibine arz olunacak olan bitaraf bir devlete mensup bir şahsiyet ve yahut Beynelmilel Salibi-ahmer komitasının bir delegesinin iştirâk ve yardımıyla vukubulacak olan işbu mülâkatı kabul mecburiyetinde bulunacaktır.

Hülâsa düveli hamiyenin vezâifine mütaallık olan seksen sekizinci madde ahkâmı sabıkanın Beynelmilel salibi-ahmer komitasının alâkadâr muhariplerin mazharı kabulü olacak suretiyle üserai harbiyenin himayesi zımında sarf ve ibzâl edeceği insaniyetkârane teşebbûsata mani teşkil edemeyeceğini sureti kat'iyede beyan etmektedir.

İşbu maruzatın iptidasında zikrolunduğu üzere seksen dokuzuncu maddeden gayri ahkâmı intihaiye meyanında yalnız doksan dördüncü maddenin son fıkrasının zikr'ni münasip görmekteyim. Fıkrai mezkûre vukubulacak feshihlerde « fesh eden devletin dahil bulunduğ u bir muharebenin esnayı cereyanında netâyiç ve tesirini göstermeyecek mukavelename sulhun akdine ve her halde üseranın memleketlerine iadesi ameliyatının hitamına değ in te'sirini ikaa devam edecektir » hükmünü ihtiva etmektedir. İşbu bent XX inci asrın XVIII inci asırdan yani 1785 de genç cemahiri müttefikai amerika ile prusya arasında mün'akit ve müzakeratta Benjamin Franklenin de bulunduğu meşhur muahedenameden istiare eylediği aliyülalâ bir benttir.

••

Muhtasar ol ı akla beraber pek uzun süren ve binaenaleyh oldukça da tatsız ve yavan olan harp üserası ahvalinin ıslahına mahsus mukavelenamenin tahlilinin müntehasına vusulümüz hasebile falan ve falan noktalar hakkındaki sükûtunun bir müsamaha ve ih-

mal addolunmamasını istirham ederim. İlcaı zaruret beni işbu noksana sevk ve icbar etmiştir. Bu mukavelename o derece istifade bahş ahkâmı ihtiva etmektedir ki hakkiyle zikir ve tefsiri saatlere muhtaçtır. Fakat zaten zamanınızı fazlasile izaa eylediğim cihetle sözüme şu suretle netice veriyorum :

Beynelmilel bir kanunname ve ya mukavelenamenin müzakeratına dahil bulunanların dudaklarına bittabi şu mesele tebadur etmiştir. Vücuda getirdiğimiz eser neye yarar ? Buna karşı verilecek ancak bir cevap vardır. Bir ağaç meyvasile hüküm olunur,

Şayet mesaimizin hitama erdiği şu saatte içimizden biri bu aynı suali irat etseydi mukavelenamei mezkûre asarını ancak harp esnasında göstereceğinden hangi memlekete mensup olursak olalım bizlerde cümleten harbi saha icra ve ihtimâlden tardü ihraç emel ve arzusunun perverde eylediğimizden bu iç-

timada bulunan azadan hiç biri aynı cevabı vermek istemezdi.

O halde derununda büyük harp esnasında üseranın çektiği eza ve cefanın sizlere telkin ve ilham ettiği asarın şefkat ve merhameti tebarüz ettiren işbu mukavelename ebediyyen kütüphanelerde ve vekâletlerde metfun kalmasını temenni edelim.

Fakat eğer allah göstermesin günün birinde işbu mukavelenamenin ahkâmı himayetkârından istiane edilmek lâzım gelecek acaba Cinevre mukavelenamesi gibi buna da harfiyen riayet ettirecek ve bhusus ruh ve manasını gözettirecek büyük kalpli insanlar bulunabilecekmi ? Keza acaba Cinevre mukavelenamesi gibi şark ve garpta, şimal ve cenupta bu gibi kalp sahibi kimselere ras gelebilecekmi ?

Tercüme eden :
Dr. Ali Osman

Maddelerin metnini gelecek sayımızda neşre başlayacağız.

Ağabeylik, Ablalık....

Garip bir serlevha.... Bizim nesil çok eyi bilir. Biz dostluk gösterenlere sin ve vaziyetlerine göre lâğıplar verirdik. Bazılarına abla, bir çoklarına amuca ve teyze ve bizden büyük gençlere ağabey derdik. Bu lâğıplar doğrudan doğruya kuvvetli bir samimiye-
tin nişanesidir.

Gerek fert ve gerekse Cemiyet yekdiğerine karşı bir çok vazifelerle mükelleftir. Şuurlu bir cemiyet, fertleri yetiştirmek ve kendine nafi bir dereceye getirmek mecburiyetindedir. Cemiyet ferdi yetiştirdikten sonra, ferdin yapacağı vazife başlar. Cemiyete faydalı olmak için muhtelif yollar vardır. Bunlardan birincisi kendisini yetiştiren cemiyete bir eserle mukabele etmektir. Bu eserin muhakkak kıymetli bir kitap, müzelere yakışacak bir tablo, en büyük salonlarda alkış toplayacak bir musiki parçası, herkesi hayretlere düşürecek bir kahramanlık olması lâzım değildir. Onun cemiyetin her hangi bir ferdine uzanan bir yardımı eli olması kâfidir.

Cemiyetin içinde yardıma muhtaç okadar insan var ki... Dahe doğrusu cemiyet içinde ihtimam gösterilmesi borç olan insanlar mevcut... Küçük

bir misâl. Yanımızda çalışan bir hizmetçi kadını düşünelim; o kadın bir çok noktalarda bizim arzu ettiğimiz gibi hareket edemez. En ziyade utanmışımız ve çekindiğimiz bir misafirin yanında bize eyi deye en büyük kabalığı yapar. Görülüyor ki bu kadının harekâtında hiç te fenalık ve kasıt yoktur. Fakat bilgisizlik onu bizim karşımıza muzır bir adam şeklinde getirmektedir. Bunun hakiki sebeplerini araştırarak olursak, kendi lâkaydimiz olduğu anlaşılır. Evet bizim değilse bile, babalarımızın lâkayt davranması onları bilgisiz ve muhitin yeniliklerine yabancı yapmıştır.

Evvelce bizde bir usul vardı: süt anne ve süt kardeş.... Süt anneyi, süt veren bir kadın olarak kabul etmeliyiz... Komşu bir kadın, çok sevdiği arkadaşının çocuğuna süt verir ve onu kendisine süt evlât yaparak, daha yakın olmasını temin eder. Süt kardeşlik de, her iki aile çocukları arasında teessüs eder.

Bizim eski aile hayatımızı tetkik edecek olursak, evlâtlık ve ahretlik meselesi meydana çıkar. Ahretlik şekli muvafık değildir. Evlâtlık, harabelerde dolaşan bir çok yavruyu kurtarmağa

muvaffak olmuştur. O, kurtarılan yavru-
rular, bilahara mesut ve neşeli bir ai-
lenin reisi olmuşlardır.

Avrupada, Amerikada evlât edinme,
medeni hayatın icap ettirdiği bir şekil
olmuştur. Medeni insanlar, yalnız ken-
dilerini ve ailelerini düşünmekle vazi-
felerini bitirmiş olmazlar. Onlar gözle-
rinin gördüğü kulaklarının işittiği yar-
dım muhtaç kimselere yalnız yardım
ellerini uzatmakla kalmaz; onların o
muhite münasip bir şekilde yetişmele-
rini temin eder. Cemiyet bundan aza-
mı bir istifade elde etmiş olur; çünkü
cemiyetin maksadı doğru attığı adımlar,
bu suretle daha sıklaşmış ve fazlaş-
mış olur...

Son günlerde, cihanın binbir vuku-
atı arasında küçük bir havadis gözü-
me çarptı. Eskişehirdeki hanımlar ara-
larında bir fukaraperver cemiyeti tesis
etmişler. Şafkat ve merhametin yegâne
timsali kadınlıktır. Zaten kadınlığın
etrafında topladığı hörmet ve muhab-
betin hakiki saiki ve amili de sırf şaf-
kati temsil eden bir ana olmasındadır.
Memlekete ait muhtelif içtimai vazaif
taksim edilirken, kadınlığın da kendi-
ne has bir işi deruhte etmesi ne güzel
bir tesir bırakıyor. Kadınlarımız gerek
Hilâliahmer, gerek Himayei Etfal ve
gerek bu gibi cemiyetlerde çalışmaları
bizleri derin bir sevinç içinde bırakı-
yor. Şimdi bu cemiyet, bahsettiğimiz
ağabeylik ve ablalık meselesini hal
edebilir. Her aile etrafındaki, kendine
yakın fakir ve kimsesiz çocuklarla bu

suretle alâkadar olup, onların medeni-
yetin istediği bir tarzda yetişmelerine
çalışabilir.

Geçen sene Kayseri ve civarında
bir tetkik seyahati yapmıştım. Bu se-
yahatta bir doktorla tanıştım. Bu dok-
tor işlerinin azlığından ve cürmü meş-
hut olmadığını söyledi. Aramızda şöyle
bir muhavere geçti :

— Peki... mademki işiniz yok...
neyle meşgul oluyorsunuz ?..

— Okumakla...

— Başka ?..

— Hiç...

— Halbuki ihmal ettiğiniz bir çok
işler var...

— Ne gibi ?..

— Halkla uğraşmak... Ona giyinme
ve yeme tarzını öğretmek bile cemiyet
için faydalıdır. Bir çok yerlerde köylü-
lerimiz sebze yemezler... Bazıları misa-
firine ikram olsun diye yarım okka
yağa yumurtayı kırar... Bunlarla müca-
dele etmek, bizim gibi insanlar için
borçtur...

Şimdi bu doktora dediğimiz gibi,
cemiyetin ihdasını istediğimiz ağabey-
lik ve abla'ığın ilk vazifesi de bu ola-
caktır. Çocuklar mektepte okurlar; fa-
kat onları hayata hazırlayacak bir ka-
dın gözü, bir anne dili, bir abla ihti-
mamıdır. Gülünç şekilde giyinen bir ço-
cuğu aynı para ve belki de daha azıyla
muntazam geyindirmek bunların vazifi-
yesi olmalıdır.

Herkes bir çocukla alâkadar olup,
onun yetişmesine çalışacak olursa,

memleketin içinde bilgili, yaşayışı muntazam olanların adedi çoğalır; bu suretle cemiyet en büyük kazancı elde etmiş olur. Bizi yetiştirmiş olan cemiyete karşı bunları yapmak, yarınki neslin esaslarını teşkil edecek unsurları her hususta bilgili ve müreffeh bir vaziyete koymak her düşünceli insanın bir borcudur.

Cihanın içtimai hayatını tetkik edecek olursak görürüz ki, şuurlu cemiyetler aralarında bilgisiz kimseleri bırakmıyorlar. Onlar için bu gibi insan-

lar birer leke oluyor... Hatta İsveçte yapılan bir istatistik okumamış tek bir insan göstermekte olduğu anlaşılmış memlekette en büyük telâş ve heyecan gösterilmiş.

Biz de aynı heyecan ve telâş his edecek kadar, yüksek ruhlu bir milletiz. Yalnız kendimizi değil, yanımızda dolaşanları da bu günkü hayatın ıca-batını hazm edecek bir seviyeye getirmek için küçük bir himmet kâfidir.

Ankara: 22 / XII / 1929

Hikmet Şevki

Güzel yazılarıyla daima tekâmüle doğru yürüyen

“Türk Yurdu,”

REFİKİMİZİ MUNTAZAMAN OKUVUNUZ

İktisat Seferberliği Dolayisile

BİR MUTALAA

Bu sayımızda Muhterem Hikmet Şevki Beyin ağabeylik ve ablahık unvanı altında çok mühim ve faydalı bir mekalesi vardır. Bunu okurken arkadaşımızın işaret ettiği noktalar; zihnimde tebellür etmeye başlayan bir fikri kuvvetlendirdi ve ona ameli bir şekil vermeğe başladı. Yakın şarkın; medeniyet yolunda daima alemdari olan ve olacak Türkiye; yeni bir harbin daha doğrusu büyük bir iktisat harbinin arifesindedir. Yevmi gazeteler bu harp için bize yeni yeni teşebbüslerden, icraattan bahs ediyorlar, ve bütün milleti vazife başına davet ederek muvaffakiyete, zafere vusul yollarını gösteriyorlar.

Eminim millet bu harpta da muvaffak olacaktır. Bu azım ergeç bizi maksada ulaştıracak, siyasi istiklâlimizi, adli, mali istiklâlimizi nasıl kurtardıkça iktisadî istiklâlimizi de bütün çetinliğine, bütün çapraşıklığına, bütün zahmetine rağmen binbir fedakârlık yaparak kurtarup onu idame edeceğiz. Bir iktisat mutahassısı değilim. Bu cidalde muvaffakiyet için ortaya bir nazariyye yeni bir fikir yahut bir pilân koymak iddi-

asında bulunmuyorum. Yalnız mutavazî bir Hilâliahmerci sıfatıyla yine aynı maksada doğrudan doğruya olmasa bile olayisile yarayacak tarzı, ve Muhterem Hikmet Şevki Bey arkadaşımızın ilham ettiği fikrin bizde nasıl ve ne suretle tatbik edilebileceğini ve bundan içtimai ve iktisadî ne kadar istifade edebileceğimizi tesbite uğraşacağım.

İktisadiyatımızı kurtarmak için Türkiye bir iktisat seferberliği ilân etti. Harbî yapacak millet efradı ne kadar gürbüz ve kendine gösterilen vazifeyi yapmak için ne kadar eyi hazırlanmış olursa cidal o kadar kolaylaşır ve muvaffakiyet o nispette çabuk elde edilebilir. Lâkin bu zafer çelengini daima başımızda taşıyabilmek için bütün dünyanın en madenî, en müterakki milletleri gibi ebedî c dâle, bu vadide hiçbir zaman gözümüzü yummamıza mecburuz. Bu gün bütün beşeriyetin bu mubareze yolunda hummalı bir faaliyetle çalıştığını görüyoruz. Bu harbin mutarekesi, sulhu yoktur. Musamahası da asla....

Başta Büyük Gazimiz olduğu hâlde büyüklerimiz bize gidilecek yolu, hedefi gösterdiler. Milyonlarca liramızın

ecnebi memleketlerine akınması için kendi fabrikalarımızın yaptıkları mamulâtı giymeğe, memleketimizin yetiştirebildiği eşyayı kullanmağa başladılar. Tabiidir ki (*spesialité*) spesialiteler müstesna olmak üzere mahsulâtımızı, mamulâtımızı eyi çalıştırdığımız takdirde pek az bir zamanda Avrupadan memleketimize sokulan her emtia ve eşya kadar güzelleştirmeğe, eyileştirmeğe ve ihtiyacımıza kifayet ettirmeğe muvaffak olacağız ve her türk bunları yalnız vatan severlikten değil, daha güzel, daha dayanıklı ve daha ucuz olduğu içinde tercih edecek ve iftiharla kullanacaktır.

Lâkin mesele; ebedi cidâl, yukarıda işaret ettiğimi veçhile bitmeyecek her ne olsa yine hariçten almağa mecbur olacağımız eşya bulunacaktır. Esasen bu iktisat harbi her türlü ithalâta hudutlarınızı kapamak demek değildir. Memleketimizde madenlerimiz işletilse, büyük sanayi teessüs etse bile hemen her gün icat edile gelen bir yeniliği belki de bazı mamulâtı hatta mevadî iptidaiyeyi hariçten memlekete sokmağa ve bunun için de yine milyonlarca liramızı harice akıtmaya mecburuz. Yalnız bizim de mahsulât, mamulât ve spesialitelerimizi diğer ecnebi piyasalarına sevk etmeğe ve onları orada revaçlandırmağa ve bu suretle verdigimizle harice satabileceğimiz emtianın bedeli olarak alacağımız milyonlar arasında lehimize bir muvazene tesisine muvaffak olduğumuz ve bu muvaffakiyeti devam ettirebildiğimiz gün mese-

le başka bir şekil alacak. Siyasi ehemmiyetimiz kadar iktisadî ehemmiyetimiz de artacaktır. Bunun içünse her şeyden evvel milleti bu çetin harba hazırlamak lâzım.

Filvaki gazeteler, konfranslar, millet mektepleri ve devletin bütün resmi mekanizması, cemiyetler bu maksadı temine çalışıyor ve çalışacak. Lâkin vasıl olmak istediğimiz hedefin yoluna asırların, milleti esir gibi kullanan tacidatların, cihaletin, göreneğin, alışkınlığın yığdığı bir çok engeller vardır ki yukarıda zikrettiğimiz vasıtalar bu engellerin kolaylıkla kaldırılması hususunda belki kâfi gelmeyecektir.

Millet bu çetin cidâle hazırlamak, asırların önüne yığdığı engelleri kaldırmağa kolaylaştırmak için münevverlerimize hususile hanımlarımıza kutsî bir vazife terettüp ediyor. O da büyük menbaundan nurlandığımız bu iktisadî kurtuluş ziyasını, küçük meşaleler halinde en küçük, en fakir ocaklara, izb lere sokmak, onları nurlandırmak ve bu cidâle hazırlamaktır. Maksadı bile rek harp eden milletlere zafer daima mevuttur.

Geçen gün bir otobüsle şehre iniyordum. Yolda on yedi, on sekiz yaşında fakir lâkin temiz ve sevimli bir köylü kızı çar afiyle otobüse bindi. Yanında babası çağında bir adam vardı. Kız otobüste oturacak yer varken yere oturdu. Beraber binen adam ona : « Kalk oradan nah arkada yer var ; orda otur » diye amirane bir tarzda

hitap etti. Kız kalktı ve arkada gösterdiği yere oturdu. Göz ucu ile baktım Biçare kıza adeta oraya ilişmiş, büzülmüş bir halde gördüm ve acıdım Otobüste yanındakileri rahatsız etmemek şartıyla istediği gibi oturmak hakkını haiz olduğu hâlde biçare hanım kız çekingenliği, toyluğu, belki de fakirliği yüzünden oturmak hakkını çoğunsuyor onu kendisine lâyık görmiyor ve adeta cürüm işlerken yakalanmış gibi sıkılıyordu. Bunun esbabını düşündüm; görmemezlikten bir cemaat halinde değil hatta alelade yaşamak nedir bilmediğinden ileri geldiğine kanaat hasıl ettim. Ona ve bu gibilere yaşamak, hayat say ne olduğu, anlayacakları bir tarzda öğretilse elbette o da hakkından istifade edecek ve serbestçe bir insan gibi oturacaktı.

Holandalıların büyük müstemlekesi olan Cava adalarında yerlileri temdin için bir usulleri vardır. O da ağabeylik usulü. Her müstemlekeci Holandalı orada yerlilerin ağabeyisi tanılır. Bu ağabeyler sıhhi, içtimai, zirai hayatta birer nümunedir. Ve bunun tesirile Cavada yerliler kendilerini bir çok hastalıklardan korumasını öğrendiler; bize garip gelen bir çok ananalarından kendilerini kurtardılar. Müdebbir bir avrupalı gibi toprak üstünde felâhatın her türlü inceliklerine vakıf olarak uğraşıyorlar. Ve yerliler her suretle kendilerine ağabeylik eden Holandalıya benzemeğe çalışıyorlar.

Bir Holandalı her ne maksatla olursa olsun yerli ve yabancı bir irka,

dine mensup bir halka temdin yolunu gösteriyor ve yavaş yavaş onları medeniyet, say yolunda bulundukları sülûliyetten kendilerine doğru yüksetmeğe çalışıyor.

Memleketimizi yabancı çizimelerin siyasi, malî, adlî, iktisadî, içtimai tek-melerinden korumak için kadınlı, erkekli her fedakârlığa katlanan; — eski idarelerin istismar kasdile kanlarını emmek ve döktürmek için insanlıklarını unutturmağa çalıştığı ve cehli sefalet içinde inlettikleri — milletimize büyük kurtarıcımızın bize telkin ettiği yolda onlara eyi bir ağabey, ismetli, şefkatli, idareli bir abla olmağı ve kendilerini bütün manasile yükseltmek için onların muhitine kadar eğilmeğe ve girmeye ve onları yıpratın her türlü görgüsüzlükten, içtimai sefaletten kurtararak yükseltmeği bir müstemlekeci sıfatıyla değil, ciddi bir ağabeyi ve abla gibi kendimize mükaddes bir vazife bilmeliyiz.

Avrupanın, Amerikanın zengin ve müterakki yerlerinde evleri ziyaret eden hastabakıcı teşkilâtı vardır. O memleketlerde maarif çok terakki etmiş, okur yazarların adedi fazla, matbuat daha münteşir olduğu halde bu teşkilâta lüzum görülmüş ve bu usul muhitler ne cidden nafi', insaniyete çok hadim bir şekil aimıştır.

Bu teşkilâtın içinde bulundukları memleketin en zengin en muhterem aileleri vakit geçirmek için değil, büyük bir fedakârlık ve feragati nefis ile

çalıyorlar. Biz bu teşkilâtın hududunu daha büyölterek, maksadını daha şumullendirerek, yalnız sıhht değil, içtimai, iktisadi sahada da ihtiyacımıza göre, yeni bir faaliyet tarzı yaratmak fikrini canlandıırmağa muhtacız. Ağabeylik ve ablahıkla memleketimizin, muhitimizin lüzum görülen yerlerinde onlara örnek olmağı ve halkımızla arzettiğim tarzda alâka peyda etmeğe ceht etmeliyiz.

Denecek ki matbuat var, konferanslar var. Bunlar bu vazifeyi göremezler mi?

Halkın aklı selimine iman edenlerdenim. İktisattan bahsedene gazeteler telkin etmeğe ealıştıkları fikri kendilerinde tatbik edemiyorlar.

Kağıt fabrikalarımız yok. Gazete kağıdı için harice verdiğimiz paraya mukabil gazete sayfalarının nasıl doldurulduğunu, sayfa adetlerinde nasıl irsraf edildiğini görüyoruz. Bir kaç gazete müstesna olmak üzere günlük, haftalık gazete ve mecmualarımız da ekseriyeti teşkil eden köylümüzün anlayacağı ve amil olacağı tarzda mekale yazamıyoruz yahut yazmıyoruz.

Düğünlerde israfın önüne geçmek için Meclisimizden bir kanun çıktı. O sıralarda bütün gazeteler bunun faydasından bahs ettiler. Lâkin zaman ile bir çok israfa, yıkıma sebebiyet veren bu mesele hakkında, halkı bu sakım fıkirden vazgeçirinceye kadar sürekli bir «campagne» devam ettiremedik. Mahdud okuyucuları memnun etmek

için daima değişen mevzular ve «actualité» leri düşündük ve ekseriyeti menfaattar edecek kısmı ihmal eyledik.

Gazetelerimizin adedi tabından şikâyet ediyoruz. Ne vakit ekseriyeti teşkil eden kısım gazetelerde kendilerini menfaattar edecek yazı bulursa, ruhu o yazıdan maddi ve manevi gıdasını alırsa, gazeteyi serbestçe çoluguna, çocuğuna isminden müdürü mesulün imzasına kadar okutmakta bir mahzur görmezse o vakit matbuatımız efkârı umumiyyeye rehberlik vazifesini bihakkın ifa edeceğinde, adedi tab'ın çoğalacağında hiç şüphe etmemeliyiz.

Konferanslara gelince : evvelâ tenvir etmek istediğimiz kısmı celp ve cezp edemiyoruz; niçin?

Çünkü bu kısım oraya bir kimseyi rahatsız ederim diye giremiyor. Orada ne yapılacağını bilmiyor. Orada konuşulan lisanı pek anlamıyor ve kendisini orada muhitinin haricine düşmüş bir garip telakki ediyor. Bir eyleneye yerine bile insan ilk defa gittiği vakit aynı haleti ruhiyenin tesiri altında kalır. Binaenaleyh halkı oraya cezp ve celp için icabında azmimizi, muhitte geçen vekayii, zirai, sıhht, içtimai mevzuları muhtevi sinema filimleriyle onları yakinen menfaattar, tenvir, celp ve cezp edecek çareler aramalıyız. Sinema halkı çeker ve bu vasıta ile onu her suretle tenvir edebiliriz.

Amerikada mekteplerde tedris usulünde sinemanın ist mâl edildiğini iş ediyoruz. Bu nevi filimler garbın husu-

sile Amerikanı hayırpeerver müessesatından tedarik her halde kolayca mümkün olduğunu teemmül edip filiyata başlamalı ve eğer o vakit yine halkta ademi rağbet görürsek onların rağbetini uyandıracak vesaiti ihzar ile meşgul olunmalıyız.

Halka eyi bir nümune olamıyoruz. Çünkü halk ile temasımız gayet az yahutta hiç yok; onların muhitine girmegi, oraya zamanın terakki ruhunu, nurunu sokmağı bilmiyoruz. Garbın misyoner teşkilâtını göz önüne getirelim. İçlerinde prensler, prensesler, dükler düşesler ilh.. bulunan ve sadece «père», «frère», «soeur» namı taşıyan bir çok insanların dünyanın en vahşi, en gayri sıhhi yerlerine nasıl girdiklerini ve oralarda bir çok mahrumiyetler altında, korkular içinde, tehlikeler karşısında maksatlarını nasıl yadıklarını, ve yavaş yavaş oraları kendi akidelerine nasıl kazandıklarını ve böylece mensup oldukları din ve ya memlekete siyasi, tüccarî, iktisadî ne gibi hizmetler ettiklerini göz önüne getirelim.

«Congregation» ları kendi memleketinde feseden ve büyük ihtilâli yapan Fransa aynı teşkilâtı hariçte nasıl idameye çalıştığını ve bu uğurda ne kadar para döktüğünü düşünelim. Her halde Fransa, bu teşkilâta bunlar fakirdir ve ya şayanı merhamettir ve yahutta duağudur deye bütçesinden milyonlarca frank vermiyor. Hükümet bunların bulunduıkları muhitlerde Fransaya kazandırdıkları siyasi, ticarî, iktisadî iki kelime ile arz edelim her türlü maddî ve manevî nufustan istifade ettiği için bu parayı veriyor.

Halbuki biz vahşi bir memlekette

değil, kendi memleketimizde, kendi ırkdaşlarımız arasında asırlarca bin bir ihmal yüzünden geri kalmış kardeşlerimizi, hemşirelerimizi, çocuklarımızı bu terakki asrına lâyık, zamanın icap ettirdiği tehzizat ile yeni hayata alıştırmayı kendimize mecburî ve vatani bir vazife bilmeliyiz. Bunun için de onlara örnek olmağı ve zamanımızın hiç olmaasa yevmi, yarım saatını muhitimizde maddeten ve manen itilâya muhtaç yuvalardan bir tanesine hasretmeliyiz. Hususiyle şefkathan hanımlarımız oraya asrın ışığını sokmalılar. Varlık içinde görecekları yoklukları gidermeliler, sakim adetleri tashih eylemeliler. Yuvalarının tanzimini, hatta oturup kalkmalarını, kalabalıkta usulü nuâşereti, ucuz giyinmeyi, temizliği, hastalıktan vikayeyi, çocuk büyütmeğı, çalışmağı, iktisadî umuru beytiyeyi, doktordan çekinmemegi onları ırkütmeyecek, dilgir etmeyecek tarzda yavaş yavaş telkin eylemeliler.

Bu suretle asırların, fena telkinlerin, münevverlerle gayrimünevverler arasında açtığı hufreyi bir şefkat eliyle doldurmalılar. Bunun da en amelî yolu onlara bihakkın abla ve ağabeyi olmağı göze almakla kabildir. Her halde hanımlarımız bu iktisat seferberliğinde uhdelarına düşen vatani vazife kadrosuna yukarda arz ettiğim hidematı da ilâve eyleyebilirlerse memleketin büyük kurtarıcısının bir büyük iktisat teşebbüsünde, Başvekil İsmet Paşa Hazretlerinin Büyük millet meclisindeki hitabelerinde işaret buyurdıkları nokatın kolaylıkla tatbikine yarayıcı birer âmil olacaklarında şüphe edilemez.

A. Fazlı

Şefkat eli...

Fırtına... Rüzgâr... Souk... durmadan dinlenmeden uğraşıyorlar.... Bunlar mazbut evlerin, kapalı odaların; önlerinde uğradıkları hezimetin acısını, boş kovuklar, harabeler, eski evlerin içinde çıkarılıyorlar. Büyük bir konağın kapısında hiç bir iş yapamıyan, yalnız acı acı uluyan fırtına, fakirin kulübesi içinde şiddetini artırır.

İki gündenberi aç anne ve çocuk, kovuğun içinde bu müthiş düşmanlarla mücadele ediyor. Fırtına, mücadelede kuvvetini yavaş yavaş yükseltiyor. Onun hızını kesmek için bir mangal ateş, bir parça örtü hatta sıcak bir yemek lâzım. Bu kulübede onları aramak cinnet... Şimdi konakların içinde bol elektrik ziyalarının fışkırdığı sıcak salonlarda oturanlar, bir an için sefaletin souğun titrettiği bu insanları hatırlamıyorlarmı?

Çocuk, şikâyetini bildiren bir ses çıkarmak istedi... Kuvveti yetmedi... İçinden yükselen bu ses, bir öksüz tebesümü gibi, buğazında düğümlendi...

Anne, şefkatini gösterecek bir harekette bulunmak arzu etti. Çocuğuna doğru atılan eli yarı yerde geriye döndü.

Ona ne yardım edilebilirdi? Sefaletin, felâketin, yoksulluğun bu kadar hâkim bulunduğu bir yerde, hiç bir şeyi olmıyan annenin evlâdına, nazarlarındaki şefkat izlerinden başka ne verebilirdi?

Hâlbuki küçük yavru biraz sıcak yemek bir parça sıcaklık istiyor...

Şafak atıyor... Souk şiddetini artırıyor. Rüzgâr daha kuvvetli esiyor... Küçük yavru, souktan donmuş olan annesinin kucağına gömülmek, kendi küçük vücudunu harap etmek isteyen souklardan korumak istiyor... Ne mümkün... Anne uyuyor... Fakat istirahat edemiyor... Anne bitap kaldığından uyuyor.

..

Güneşle beraber kovuğun içine bir ziyaretçi geldi... Bir harabede yaşayanları ziyaret etmek ne garip... Debdebe ve tantana içindekileri ziyaret edenler çoktur. Fakat bir harabedeki insanlara uğrayanları bulmak müşkül...

Kovuğun bir köşesinden uzanan meçhûl bir el ekmek, kömür ve para bıraktı. Bu kimdi? Zevk ve eğlenceler arasında, bu kovukta yatan ve in-

ÇOCUĞUMUZ

YEMEK İSTEMİYOR

Yemek yemek hususunda müşkilât gösteren çocuklara karşı ebeveyn ne yapmalıdır? Bu hususta her şeyden evvel küçük bir vicdan imtihanı yapmaları çocuklarının bu fena itiyatlarından ne derece mes'ul olduklarını ve bu itiyadın çocuğun gıdası hususundaki daimi endişelerinden ileri gelüp gelmediğini kendi kendilerine sormaları icap eder. Çocuğun her yemekte, gıdasının kâfi derecede iyi ve ya bol olmadığı korkusunu izhar ederek yemesine dikkat etmek, çocuğu sofrada müşkülât çıkartmağa sevk etmek demektir. Aileden bir kimsenin çocuğu yediği şeyleri tenkit ettiği zaman da, çocuk onu taklit etmekten zevk duyar. Çocuğun tarzi tağaddisinin fena olması da varittir. Çocuğa, basit besleyici ve kolaylıkla kabili hazım

bir gıda lâzımdır. Meme ve emzik zamanı geçtikten sonra, sütün yene iyi bir gıda olacağı kanaati çok mün-teşir bir hatadır. Dört ve ya beş ya-sındaki bir küçük çocuk yemekte müşkülât gösterince, validesi hemen ona sütle dolu bir emzik verir bu emzik çocuğu sur'atle doyorur. fakat bu süt, çocuğun vücuduna neşvü nema için ihtieacı olan anasırı temin edemez. Validenin kolayına gelen ve çocuğun da hoşuna giden bu tarz bir müddet devam ederse, çocuk normal bir şekilde inkişaf etmez. asabi ilti-lât ve yorgunluklara maruz kalır, daha sonra vücudunun mukavemet gösteremeyeceği kansızlık entani hastalıklar baş gösterir.

Eğer çocuğun besleyici ve yaşına göre muhtaç olduğu gıdalara karşı

liyenlerin sesini duyan bu yüksek ruh kimdi?

Kurşuni elbisenin bir köşesindeki kırmızı ay sefaletteki kadının gözüne çarptı, kadının sönük gözleri nurlandı, sararmış siması pembeleşti... Bu işaret ona ümit ve kuvvet vermişti.

Sabah ayazında, kovuk köşelerinde biçare ve betbaht kimselere yardım elini uzatan bu meçhûl kimse, fakirlerin göynünde, kimsesizler kalbinde hakim olan Hilâliahmerin eliydi.

HİKMET ŞEVKİ

iştihası yoksa, yapılacak ilâç çocuğu acıkup yemek isteyinceye kadar aç bırakmaktır. Bu hususta ekseriyâ bir kaç saat, temini maksada kâfi gelir. Yarım günlük ve hâtta daha fazla açlığın çocuğa hiç bir zararı yoktur. Bu tarzı hareket çocuğun tenbelliğini ve gıda husundaki fantezilerini tedavi eder.

Bunu mûtaakıp, yemekler, muntazam saatlerle verilir. Yemekler birbirine ne pek yakın ne pek uzak ve ne de mebzûl olmalıdır. Büyüklerin yediği her şeyi çocuklara tattırmak büyük bir hatadır. Kahve içmeğe, çok baharlı yemeklere alışan ve şekerli şeyleri çok yeyen çocuk normal iştihasını gâip eder. Alkola gelince; bunun hâtta kırmızılaştırılmış su, şeklinde bile çocukların dimağı üzerine uyuşturucu bir tesir yaptığı fennen tespit edilmiştir. Neşvünema devrinin nihayetine kadar her nevî alkollü içkiden son derece içtinap edilmek lazımdır.

Sabah kahaaltısı, daha evvel tenefüs hareketleri yapılmış ve yıkanılmış olursa, gecenin açlığından sonra, uzviyete kâfi miktarda tegaddi anasını getirir. Süt, Çay, Kave mideyi bilâfayda doldururler, bir parça süt ilâve edilmiş bir Kakao ve ya hububat suyu ve bir parça siyahı ekmek, tere yağı, meyva (tercihan yaş meyva ve olmadığı takdirde kombosto ve reçel şeklinde) daima şayanı tercihtir. Çokolata kabız yapar. Çokolata, ağdiyenin enbubei hazmiyeden sur'atla geçtiği ahvâlde şayanı tavsiyedir.

Öğle yemek'lerini sevmiyerek yeyen çocuklara saat onda bir şey verilmemelidir. Öğle yemeği günün en kuvvetli yemeği olmalıdır. Küçük mektep çocuklarına, eve avdetlerinde hemen ekmek sepetine koşarak bir parça ekmekle kendilerini bekleyen mütenevvi ve vucutlarına zarurî gıdalara karşı iştihalarını kesmek itiyadını hasıl etmemeleri için, yemek bilâtaahhur verilmek lazımdır. Bu husus öğle yemeği ile öğleden sonraki ders arasında en az bir saatlik bir fasıla temini içinde icap eder.

Eğer mektep saat dörde kadar devam ediyorsa, ekmek, meyva veya meyva usaresinden mürekkep olan ikinci kahvaltısı kaldırılmalıdır, çünkü geç yenecek olan ve fena hazım edilen bir akşam yemeği uykuya müzür olur.

Çocuğun tağaddisi için esaslî anasir meyva, sebze ile sade ve ihtimamlı bir şekilde pişirilen ırlu gıdalardır. Bunlardan sonra tere yağ, yumurta ve az tahamur etmiş peynirler gelir. Et, hiç bir veçhile zarurî değildir, yedi yasından evvel et yedirilmemesi şayanı tercihtir. ve bu yaştan sonra da öğle yemeginde verilmelidir

Heyecanların iştihâ ile, gıdanın temsili üzerinde büyük bir tesiri olduğunu ebeveyn unutmamalıdır. Yemek zamanında nahoş sahnelerle şahit olan çocuk iştihasını gayp edebilir, bu heyecan hali çok tekerrür ederse çocuğun e'ali hazmiyesi daimî surette haleldar olur. Bazı yemekleri sadece

Gençlik Salibiahmeri Konferansı

Cinevre 18-24 Temmuz 1929

Geçenki numaramızda içtima davetini bildirdiğimiz Gençlik Salibiahmer Konferansı 18 ilâ 24 Temmuz arasında Cinevrede, Salibiahmer Cemiyyetleri Birliği, ve İsviçre Salibiahmeri Cinevre Şubesinin himavesi altında toplanmıştır. Gençlik Salibiahmerinin milli şubelerine mensup yüzlerle murahhaslara muhtelif ve büyük, pek çok beynelmilel cemiyyetlerin murahhasları bu içtimaa iştirâk etmişlerdir.

Kuşat celsesi, beynelmilel Salibiahmerler arasında hükümrân olan tam ahenk ve tesanüt fikrinin canlı bir şekilde ifadesine fırsat ve imkân vermiştir. Salibiahmer Cemiyyetleri Birliği muvazaf Reisi Sanini Colonel Draut ilk olarak söze başlamış, murahhaslara beyanı hoşamedî etmiş,

Cinevre şehri ve İsviçre memurini ile Beynelmilel Salibiahmer Hey'etini selâmlamış ve riyaseti İsviçre Salibiahmer Cemiyyeti Cinevre Şubesi Reisi Dr. Guyotaya terk etmiştir. Mekanı riyaset etrafında Salibiahmer Cemiyyetleri Birliği ve Almanya Salibiahmer Cemiyyeti Reisi sanisi, Colonel Draut, İsviçre Siyasî Federal Dairesi Umuru Siyasiyye Şubesi Amiri ve Salibiahmer Cemiyyetleri Birliği Meclisi İdare hey'eti a'zasından M. Paul Dinichert, Cinevre şehri İdare Meclisi Reisi M. Albert, Cinevre Maarif İdaresi Reisi, Şurayidevlet a'zasından M. Malche, Beynelmilel Salibiahmer Komitesi Reisi Sanisi Colonel Boissier, Cemiyyetiakvam mümessilesi Prenses Radizwil, Beynelmilel fikriiştirâkı me-

keyf için veya uburluk dolayısıyla ret eden çocuklar islah ve terbiye edilmelidir. Bu terbiye, sükûnetle ve bilâ şiddet çocuğu, inadi mağlup oluncaya kadar aç bırakmak veya muhakemesine hitap eylemek suretiyle verilmek lâzımdır.

Bu terbiye vesaitini ve gıda hıfzı-sıhhası kaidelerine tatbik ettikten

sonra çocuğun iştihasızlığı yine devam ederse onbeş günden fazla geçirmeksizin doktora müracaat etmelidir. Doktor bu iştihasızlığın gayri mer'i kalan bir hastalıktan ileri geldiğini şüphesiz meydana çıkarır.

İsviçre Salibiahmer Mecmuasından :

Kânunuevel 1929 No.: 12

Terceme eden : CELÂL

sal Enstitüsü mümessili M. Lebrun ahzi mevkı etmiş bulunuyorlardı,

Dr. Guyot, Colonel Draut a ve beynelmilel sahada mühim hizmetler ibras etmiş zevata arzı teşekkür ettikten sonra Salibiahmerin müttehit bulunduğunu tekit; millî cemiyetlerin bu günkü ümitlerini yarımın hakikatlarına kalp için masruf olan faaliyetlerini teshil ederek yaşamakta olduğumuz saatlara ait hayati meselelere çok kıymetli bir hisse veren bu konferansın ne kadar vaktında ve yerinde düşdüğüünü izah etmiştir. Yalnız memleketi namına değil, aynı zamanda Salibiahmerin uzvu olarak idarei me al eden Mösyö Ma'che mektepler arasında gençlik Salibiahmer faaliyet ve hareketının ahlâkî ve içtimai yüksek kıymeti ve ehemmiyeti ü erinde ciddiyetle ısrar ve tevekküf etmiştir.

Mecmuamızın bu nüshasında Colonel Draut ni irat ettiği nutkun metnini derc ediyoruz. Bu itibarla şu satırlarımızda gençlik Salibiahmerinin müstenit olduğu umdeleri çizdikden, ve faaliyetinin bütün sahnelerinde Salibiahmerin müttehit bulunduğunu kuvvetle işaret ettikten sonra Colonel Draut gençlik Salibiahmeri hareketının ne kadar şamil bir vüsat aladığını bildirmiş - eyi idare edilmek ve eyi kavranmak şartile - cihan sulhu için alabileceği ehemmiyet ve itibarı zikr etmiştir. Dr. Guyot müteakiben Amerika Reisicumhuru Mösyö Hoover in ve Cemiyetiakvam kâtibi umumisi Sir

Drummond un gençlik salibiahmerinin insaniyet ve müsalemet hareketında salibiahmerin tavassutıyla çok kudretli bir tesir ve hareket vasıtası olarak mutalaa ettiklerine dair fikirlerini ve müşterek telakkilerini kayıt ve tekrar etmiştir.

Salibiahmer komitası reisi sanisi Mösyö Edmond Boissior Lahide kalmak mecburiyeti dolayisile iştirak edememiş olan beynelmilel komita reisi mösyö Max Huber in bir mektubunu kıraat etti. Mösyö Huber bu mektubunda Beynelmielel Salibiahmer komitasının ilk dakikadan beri Beynelmielel gençlik Salibiahmer teşkilatını büyük bir alaka ile takip ettiğinden bahs ediyordu. Bu harekette istikbalin Salibiahmerini selamlıyor, Salibiahmer bayrağı altında toplanan gençlerin bütün hayatlarını Salibiahmerin göstereceği mefkûreye sadık kalacakları hakkında sağlam itimadını izhar ediyor; gençlik Salibiahmerinin kül halinde Salibiahmerin en mümtaz kur'a efradını teşkil edeceğini beyan ediyordu.

Cinevre mukavelesinin tebdili için münakit Beynelmielel siyasi konferans riyasetinin ağır vazifesine rağmen huzurile bilhassa meclisi şerefıab etmeği arzu etmiş olan Mösyö Paul Dinichert Cinevrede içtima etmiş olan bilcümle hükümetler murahhas arkadaşlarının gençlik Salibiahmerinin mesaisine vaki olacak müzaheratı teminatını vermiştir. Cemiyet Akyam namına Prenses

Radziwill, beynelmilel fikri iştiraki mesaisi namına da Mösyö Lebrun temsil etmekte oldukları Beynelmilel büyük teşekküllerin gençler arasında ki Salibiahmer faaliyetlerinin nekadardır ciddi bir alâka ile takip ettiklerini ifade etmişlerdir.

Hitam celsesinde, reisin teklifi üzerine, Salibiahmer birliği heyeti idaresi reisi muhterem John Barton Payne ve Salibiahmer komitesi reisi Mösyö Max Huber e birer takdir ve teşekkür mektupları yollamaya karar verilmiştir.

Fransa murahhası Mösyö Viol in teklifi üzerine de Amerika gençler Salibiahmeri reisi Mösyö Vilson genç Amerikalılara hulus ve merbutiyetleri sarsılmaz akideleri ve alicenabane hareketleriyle dünya yüzünde gençlik salibiahmerine ifa etmiş oldukları hizmetler için konfransın takdiratını tebligaya memur etmiştir. Pedagojik birlikler cihan ittihadına ve aynı günlerde hali içtimada bulunan orta tedrisat muallimleri beynelmilel bürosuna da mektuplar yazılmıştır.

Aşağıda naklettığımız mekale bu içtima mesaisi neticesinde ittihaz edilen esaslı mukarreratı tophca izaha çalışacak ve onların cihan gençlik salibiahmerinin tekâmülü noktai nazarından haiz oldukları ehemmiyetini tevsik edecektir.

* *

Cinevre konfransının müzakerat ruznamesinde ki ilk mevzu cihan gençlik Salibiakmerinin mektepler ara-

sındaki beynelmilel muhaberat idi. Bu mühim mesele hakkındaki münakaşata mütendit celselerde devam edilmiştir. Müteakiben yapılan münazara ve müzakereler tedricen gençlik Salibiahmerine, onun hıfzıssıha programına, imdat teşkilâtına ve alelumum beynelmilel taazuvlara sebep ve tarzı iştirakine intikal etmişti. Bu noktalardan sonraki müzakerat gençliğin ve çocukluğun yaş ve cins itibarıyla tasnifine ve bu noktayı nazardan gençlik salibiahmeri programlarının ihzarına ve tatbikine, diğer gençlik harakâtile olan münasebatına, a'zalarının müştereken yabancı memleketlere yapmakta oldukları seyahatlara, gerek millî ve gerek beynelmilel içtîmalarının ne dereceye kadar lâzım ve muvafık olduklarının tayinine, millî cemiyetlerin birlik kâtibi umumisiyle olan muvasebatının der cesi vadisinde müzakerata devam etmiştir. İşbu muhtelif noktaların beheri üzerinde yapılan münakaşat noktayı nazar ve telekkilerin teatisine sebep olma ve bütünü münakaşata murahhaslar fîlî ve müspet bir şekilde alâkadar olarak iştirak etmişlerdir.

Mektepler arasındaki muhaberata gelince konferans bunuu pedagojik kıymetinin ve beynelmilel anlaşma cephesinden mevcut olan ehemmiyetinin vazihan müsellem olduğunu kabul etmişlerdir. Ayrıca mektepler arasındaki bu muhaberat gençlik Salibiahmerine intisap edecek yeni a'za kazanmak için çok müstesna bir fırsat

ve vasıtaadır. Bir mektep gurubu muhabere teşkilâtının tanzimi için gençlik Salibiahmerinin yardımını rica ve iltimas ettiği zaman bu gurubu Salibiahmere ithal etmeğe uğraşmak lâzımdır. Ancak bu gibi ahvalde, bütün muhtelif vaziyet ve hususiyetlerle, gençlik Salibiahmerinin programlarının derhal tatbikinde fazlaca ısrar etmemek ve bu gurubu vazifelerine tedricen alıştırmak istemek daha muvafıktır.

Konferans gençlik Salibiahmerinin hemen hemen tek başına tevessül ve ıera ettiği müşterek muhaberenin bu teşekkülünün takip ettiği terbiyevi hedef ve beynelmilel anlaşılmaya en fazla tevekkuf eden tarz olduğunu kabul etmiştir.

Umumiyet itibarile gençlik Salibiahmeri vesaitile husule gelen ferdi muhaberenin müşterek muhabere haline ifragı için gayret edecektir. Şayet her hangi bir sebeple ademi muvaffakiyyete duçar olunur, veya ferdi muhaberenin hakim olması lâzım gelen bazı şerait mevcut bulunursa gençlik Salibiahmerine müşabih ve böyle bir maksat ve niyetle müesses teşkilat arasında bu gibi muhaberata delalet eden teşkilatlara müracaat edilecektir.

Mu ahhaslar Gençlik Salibiahmerine ait albomların, alelumum bütün irsalâtın Salibiahmere ait olduğunun vazihan gözüke bilmesi için Salibiahmerin damgasını taşımasında ısrar ettiler. Bu muhabere intibaları ve nu-

muneleri albomlarının talebelerin şahiyyetlerine tercüman olabilmesini ve aynı zamanda hakiki bir muhabere zemini ve vasıtası olmakla beraber o nispettede bir talim unsuru olmalarını talep etmiştir.

Fevkalâde ihtiyaclardan sarfı nazar irsalât mütevazı ve nakli kolayca kabıl bir vus'atta olmalı, hiç olmazsa ilk mekteplere ait muhaberelede asgarı hadde irca edilmelidir. Bu hususta lâzım olan malzeme ve anâsır günbegün hazırlanmalı; mektepler arasındaki bilcümle muhabere gerek irsalât ve gerek varide olsun daima milli gençlik Salibiahmerinin merkezinden geçmelidir. Salibiahmerin zihniyyetine ve prensiplerine muarız ve yahut salim bir pedagojiye muhalif unsurların ihraç edilebilmesi için bu merkezde hafı ve çok mahirane ve müdebbirane bir sansura tabi olmalıdır. Muhabere sansur ve ya tercüme mecburiyeti yoksa birlikten geçmesine lüzum yoktur. Bu şekli hal vakitten de tasarruf ifade eder. Billhassa sevk yolunda bulunan bir albomun teşhir maksadile teehuru asla caiz değildir. Konferans bu gibi düşüncelersevkile muhaberenin bugünkü şeklinin islâhı çarelerini derpiş etmiş tetbirler ittihaz etmiş mekteplerin yekdiğerine yaklaşmasını kolaylaştıracak imkânların ihzarını araştırmıştır. Bu meselelerin tânziminde yaş, cins, hayat tarzı, çocukların bedii duygu ve düşünüş tarzı gibi amillerde nazarı itibara alınmıştır. Böylece her iki sınıf için müşterek alâka noktalarının meydana

çıkmasına çalışılmıştır. Milli cemiyetler bu yoldaki takarrüp hareketlerinde birliğin tavassutuna müracaat edebileceklerdir.

Müzakere edilecek ikinci nokta, gençlik Salibiahmeri ve onun hıfzıssıhha programı, idi. Birliğin fen müşaviri Dr. Rene Sand bu vadiide, murahhasların müttefikan tasvip ettikleri mütalâasını okumuştur. Açıkça söylemek lâzım gelirse gençlik Salibiahmeri mekteplerde talim edilecek yeni hıfzıssıhha usulleri ihdas etmemiş; fakat yüksek bir alâkanın hususuna febebiyet vermiş; mevcut usullere tesirlerini takviye için yeni birer kudret menbaı yaratmıştır. Filhakika gençlik Salibiahmeri sıhhati bizatihi bir hedef ve münteha diye değil hedefine verilmek için bir vasıta telekki etmektedir. Gençlik Salibiahmeri çocuğa şu şekilde hitap eder. Yalnız senin saadetine lâzım geldiği için değil; başkalarının da Sıhhat ve saadetleri için senin zinde ve sıhhat'a olmağlığın lâzımdır; Ummun sıhhati fertlerin sıhhatına bağlıdır. İşte bu gaye ile dir ki gayrendiş olan hareketin bizatihi mesnedi bulunan vahdet ve taavün fikrine müracaat etmekte; sıhhat ve kuvvetini başkalarının sıhhat ve kuvvetini kurtarmak yoluna hasr edebilecek sağlam ve kuvvetli bir Gençlik talep etmektedir. Çocuğun sıhhati onun faaliyete hazırlanması, çocuğun faideli olabilmesi için feda edilmeyecek esaslı şartlardan biridir.

Nazarı bilgilerin iktisabından evel

sıhhi itiyatların teşekkül edebilmesini teemmül etmek lâzun gelir. Çoğumuz bir tanesini bile ifa etmeden bütün sıhhi tedbirleri tanıyabiliriz. Gençlik Salibiahmeri çocukta sıhhatini takviye ve muhafaza arzusunı uyandırır. Bu arzu ile pek tabii bir surette nazariyattan ameliyata geçilir. Gençlik Salibiahmeri ilk yardım, çocuk bakımı, irşat ve tenvir mahiyetinde kurslar açmak aynı maksatla filimler göstermek, risaleler neşretmek, sıhhi oyunlar tertip etmek gibi hıfzıssıhha sahesinde muhtelif ve mütenevvi bir çok tedbirler almış ve şaraite göre almakta bulunmuştur. Esas meziyetlerinden birisi de diğer teşkilatların bıraktığı yarım yamalak yollar üzerinde yürümek istememektedir. Bir taraftan ancak resmi kuvvetlerin ve maarif teşkilatının hıfzıssıhha ve içtimaiyata ait sahelinde tam, amele ve daimi bir tesisat yapacağını unutmak da diğer taraftan da hıfzıssıhha sahesindeki rolünün tabibe, muallime, hastabakıcıya çocuğun faal ve anlayışlı iştiraki mesaisini temine etmek olduğunu çocuğun sıhhi itiyatlar edinmesinin ve dimağında hıfzıssıhhanın manasının yerleşmesinin esas olduğunu müdrik bulunmaktadır.

Konferans murahhaslarının Dr. Rene Sand in muhtırasını takip eden noktayı nazar teatisi gençlik Salibiahmerine verilen ehemmiyetin azamet ve vusatını irae etmiştir. Bir çok murahhaslar, arkadaşlarına kendi yapmış ve yaşadıkları tecrübeleri nakl etmişler; bilhassa orta mektepteki gençliği daha

fazla alâkadar edebilecek yeni faaliyet zeminleri araştırdıklarını söylemişlerdir.

..

Gençlik Salibiahmer azalarının yardım faaliyetlerine iştirakını tedkika tahsis edilmiş olan celseye senator Ciraola riyaset etmiş, emsalsiz ihtisas ve salâhiyyetile beynelmilel yardım birliklerinin tarihinin ana hatlarını çizmiş, nihayet gençlik Salibiahmerin felâket zamanlarında oynayacağı çok müfit rolları izah ve teşrih etmiştir. Gençliğin, milli olsun beynelmilel olsun, bu gibi yardım faaliyetlerini takviye etmek bunlara cesaret vermek lâzım geldiğini ve bunun sırf ameli faidesinden ziyade bilhassa ahlâki kıymeti dolayisile muhakkak ifa edilmesi icap ettiğini kayıt etmiştir. Senator Ciraola gençliğin, HİZMET ?? görmek ve yardım etmek gayelerine a'ışmasını temin edecek bu ihtiyacı şumullü ve derin bir şekilde kalplerine yerleştirecek ve Salibiahmer azası sıfatile manen mükellf olbukları vazifelerini teyakkun ve idrak imkânını verecek ihtimal bundan daha müessir bir faaliyet sahâsı olamayacağını idda etmiştir.

Konferans büyük bir alâka ile milli cemiyetler tarafından bu sahada yapılmış olan tecrübeleri kayıt etmiştir. Felâketzede memleketler hakkında gene azaların alâkalarını uyandırmak için bazı cemiyetlerin çok müfit bir takımı usuller kullandıkları tesbit edilmiştir. Bu tarz felâket görmüş memleketler-

deki genç azaların yardım faaliyeti hakkında yazılmış ekseriya fotoğraflarla bezennmiş mekaleler cemiyet mecmualarında neşr etmektedirler. Doğrudan doğruya maksada hitâp etmeksizin bu nevi satırlar gençlerin zihinlerinde matlup olan istikameti vermektedir. Her hangi bir memleketteki felâket hakkında o memleket gençlerinin ibraz etmiş oldukları gayret ve hizmetleri yad etmek, hatta bunları sadece zikr etmiş olmak bile diğer memleketteki genç azalarda yabancı memleketlerdeki genç arkadaşlarının yardımlarına iştirak icün müessir olacak kâfi bir amildir.

..

Gençlik Salibi ahmeri programının çocukların yaş ve cinsine göre tatbikını mutalâa eden konferans ittifakı ara ile cemiyetin icraat ve programlarında ferdi kabiliyetleri nazari dikkate alınmasını tavsiyeye karar vermiştir. Münhasiren orta mektep talebelerine mahsus olarak bâzı şubeler tarafından neşr edilmekte olan mecmualardan pek büyük faydalar temin edilmiştir.

Gençlik Salibiahmerin, mektebini ikmal veya terk idüpte henüz yaşlı aza olmayacak bir sinde bulunan genç azalarile meşgul olunmasına ve bunların mavzuu bahis yaşa gelinceye kadar harekât ve alâkalarının takip edilmeleri muvafık olacagina karar verildi. Salibi ahmerde, gençlik Salibiahmeri gibi, bunların iştiaaki mesaisinden müstefit olacaktır. Cemiyetlerin bir kısmı tara-

findan darülfunun gurupları te'sisi hakkında elde edilen tecrübeler konferansın nazarı dikkatini celp etmiş ve bu vasıtalarla Selibiahmerin akademik muhitlere etraflı bir şekilde duhulünün ehemmiyeti takdir edilerek bu teşebbüs de müsait bir zeminde karşılanmıştır.

Diğer gençlik teşkilâtı ile olan münasebetleri tetkik edilirken gençlik Salibiahmerinin teferrüd ihtiraslarından azade olduğu memnuniyetle kayıt edilmistir. Gençlik Salibiahmeri bu gibi teşekküllerle gayrendişane ve insaniyetkârâne çalışmakta, müştereken çocukbakımı, ilk imdat, Hastabakıcılık, tahlisiyye ve saire gibi sıhhi ve teknik kurslar açmakta alelümum bu nevi mesai, ve mesl mevzular etrafında müsabakalar tertip etmekte ve mecmualarının sahifelerini işbu cemiyetlere açık bulundurmaktadır. Kız keşaf lar mümessilesi Miss Warner ile Beynel-mil el keşaf lar Buros u mümessili Mös-yö Lederrey gençlik Salibiahmerinin mesaisi hakkında temsil ettikleri teşekküllerin takdir ve şükran hislerini ifade ettiler. Konferans Sir Robert Baden Powelle muazzam eseri olan keşaf lar ın yirmi birinci yıl dönümü münasebet ile bir mektup yazılmasına müttefakan karar verilmiştir. Keşaf lar ık ile gençlik Salibiahmeri arasındaki ahenge bu vesile ile işaret edilmiş ve her iki hareketin iştirak rabıta ve münasebetlerinin günden güne daha fazla teza-

yüt ve takviye edilmekte olduğuna ve bunun devam ı arzusunun samimiyetine işaret edilmiştir.

1927. senesinde, Brüksel haftasında birlik kâtibi umumisi gençlik Salibiahmeri azalarının ecnebi memleketlere yapacakları müşterek seyahatlarını tes-hil imkânını verecek olan talimat ve tedabirin tevhidinin ve bir merkez mahiyetinde olmak sıfat ile bu muamelâ-tın kendisine rapt edilmesi selâhiyetini almıştı. Bu güne değin elde edilen bileümle malumatı cami umumi bir ced-vel murahhaslara tevdi edilmiş ve murahhaslar bu müşterek seyyahatlerin faidesi hakkında mutabık kalmışlardır. Seyyah guruplarının azâmi istifade temin etmeleri için seyahatlerin evvel-den inceden inceye en basit teferruatına kadar hazırlamış olması icap etmektedir. Konferans bu seyyahatların talebelerin gidecekleri memleketler hakkında tettebbuat yapabilmeleri için bir kaç ay evvelden izhar edilmesini ve bu seyyahatların tercihan tedris senesi esnasında vaki olması hususunda ki temenniyatını ifade etmiştir. Bu temenninin hayyizi husule gelmesine tahalüf arzedecek gibi gözük en müşkilât mektep tatillerinin muhtelif memleketlerde senenin aynı mevsimlerinde tesbit edilmemiş olmas ile kısmen zail olmaktadır.

Konferans nihayetlerine doğru Salibiahmerin genç azalarını Beynelmilel bir ittihat şeklinde birleşmesi yolunda vaki bir teklifin tetkikile meşgul olmuştur. Mevzu etrafında söz söyleyen bilcümle murahhaslar evvelce bütün tafsilâtile hazırlanmış olmak şartile bu şekilde bir ittihadın yüksek kıymetini takdirde ittifak etmişlerdir. Yazlık kampların gerek muallimler gerekse millî cemiyetlerin yaşlı azalarının refakati ve bu kamplara iştirak edecek olan gençlerin hiç olmazsa on beş yaşından aşağı bulunmamaları şartile muvafık bir teşebbüs olduğu tesbit edilmiştir.

Ruznamenin en son noktasını teşkil eden birlik kâtibi umumisile millî cemiyetlerin münasebatı birlikle muhtelif murahhasların bu baptaki efkâr ve mutalâalarına vukuf kesbetmek imkânını vermiş aynı zamanda istihbaratın tedarik ve intişarının ne şekilde tanzim edileceği hakkınada tenevvür etmek fırsatını bırakmıştır.

..

Hulâsatan konferansta, gençlik Salibiahmerinin bu rütbe muhtelif şeraitet tabukundaki sur'at ve kabiliyet ve kazanmış olduğu muvaffakiyet bu teşekkülün mevcudiyeti lüzumunu bir kanaat haline getirmiş, ve isabetli umde ve programlarının her türlü münakaşadan vareste bulunduğu tebeyyün etmiştir. Gençlik Salibiahmerinin her hususta olduğu gibi, bilhassa hıfzı sıhha ve pedagoji sahasında resmi

ve hususî bilcümle sihhî müessiselerden, çocukbakımı ile içtimai muavenet ile mütevaggil merkezlerde sahibi salâhiyet mütefennin ve mütahassıslarından istifade etmesine karar vermiştir.

Konferans aynı isabet ve ısrar ile gençlik salibiahmeri talim heyetinin günbegün bu teşekkül hakkında umumî alakayı tezyid için çalışmasını münasip görmüştür. Konferans insanîyete hadim muhtelif komitalarda gençlik Salibiahmerine bir iştirak ve mesai hissesi ayırmak, Salibiahmer azalarından mürekkep tetkik ve tettebbu heyetleri teşkil etmek, millî ve Beynelmilel içtimalar tertip eylemek, mürebbi ve muallimlerin her türlü teşekküllerinden istifade ve istiâne etmek, pedagojik mecmualarda mekaleler neşir etmek muallim mekteplerinde Salibiahmer kursları açmak, gençlik Salibiahmer meşherleri tesis etmek gibi hareketleri cemiyetin bu cümleden olan vazifelerine misâl olarak zikir etmiştir.

Konferans millî cemiyetlerin Salibiahmerin birer mahallî teşekkülü olan Gençlik Salibiahmerinin mahiyet ve kıymeti, mesai tarzı ve teknik cihetleri hakkında tenvir edecek kursların açılmasını ve bunlara bilhassa Salibiahmer mahallî cemiyetleri müdiran ve memurince ziyaret edilmesini temenni etmiştir.

Böyle bir konferansın tanzimi, aynı dam altında toplanmış olan murahhasların yekdiğerini tanımasına, takdir etmesine, sevmesine imkân bırakmış

hepsini mütevekkil oldukları mevzular üzerinde tedavülü efkâr etmelerine yaramıştır. Bu muhavere ve münakaşalar dikkate ve takdire değer bir samimiyet ile hakıktı bir dostluk seciyesini vazihan göstermiştir. Konferans mesaisinin bu küçük hülâsasında bu kadar muhtelif milletlere inensup murahtaslar arasında hükümrân olan yüksek hulus ve mütekabil anlaşmayı zikretmek bir vazifedir. Bu insanların aynı insani gaye uğrunda öz bir sedakatle hizmet etmelerini kayıt etmeden konferans mesaisinin hülâssasını yapmak natemam bir hareket olurdu. Tabiat ve mizaç uygunluğunun yaşadığı hava ve hüsünüyet bütün konferans müddetinde, Gençlik Salibiahmerinin en yüksek hedeflerinden biri olan hayırhahlık ve beynelmilel anlaşmanın canlı bir timsalini yaşatmıştır,

İşte bu suretle bu ane değin içtima etmiş olan Gençlik Salibiahmeri konferanslarının en mühimmi olduğu müttetfikan teslim edilen Cinevre konferansı, onu tanzim edenlerin fikrindeki en esash risalet vazifesini görmüş Gençlik Salibiahmerinin millî reislerinin arasında mevcut olan mütekabil teveccüh ve muhalesati bir kat daha tarsin etmiştir.

Gençlik Salibiahmerini irişmek ve ulaşmak istediği yola hizmet etmiş, masruf gayretlerin birleşmesini cihan

müsalemeti uğruna çalışanları bu dakikada alâkadar eden ve düşündüren meselelerin göz önüne konulmasını, icraata geçilmesini mümkün kılmıştır. Her murahtas Cinevreyi, kalbi yeni bir şevk ve heraretle dolmuş, başkaları tarafından tecrübe edilmiş fikirlerle zenginleşmiş, bütün dünyada tahakkuk etmiş muvaffakiyetlerle cesaretlenmiş bir ruh ve zihniyetle terk etmiştir.

Teknik noktai nazardan düşünüldüğü taktirde de konferans ruznamesindeki meselelerin kısmı azami hakında da vaziyeti tasfiye eden ve emellerin tahakkukunu yaklaştıran icraata doğru adımlar atmıştır. Kül halinde programa, umdelere takip edilecek istikametlere gelince konferans bir tek murahtasın tereddüdü olmaksızın millî cemiyetlerin, Gençlik Salibiahmerinin, ayrılmaz bir cüzünü teşkil ettiği Salibiahmer cemiyetini yanı başında fikir ve icraat yolunda devamı faaliyetini tasvip etmiştir. Bu suretle Gençlik Salibiahmeri hıfzıssıhha, içtimai muavenet ve beynelmilel anlaşma programı, harpte ve sulhde, sıhhatı ıslâh, hastalıktan teyakkuz, iztirabatı tahfif gibi Salibiahmerin yüksek mefkûrelerine gençlik namına çok kıymetli bir tercüman olacaktır.

(Türkçeye çeviren)
BEDRİ TAHİR

ZİYARETÇİ HASTABAKICI KADINLARIN YETİŞTİRİLMESİ

*Londra Darülfünûnunun Belfort kollejinde içtimai
telkikler Müdüresi Mistres Reyt tarafından :*

Tarihin her devrinde hastalara ihtimam işinin bilhassa kadınlara daha uygun geldiği görülmüştür.

Hastabakıcıların yetiştirilmesi de hastaların muhtarip beşeriyete yaptığı büyük hizmetlerden birini teşkil eder. Hastalıklara karşı vaki bir mücadele gayesini takip eden ziyaretçi hastabakıcılar teşkilâtı henüz yenidir. Sıhhi bir muhitin, bütün nüfusun sıhhatini temine kâfi gelmiyeceği ve ferdi hıfzıssıhhanın ehemmiyetinin her kese telkini lâzımgelceği anlaşıldığı zamandan beri bu teşkilâtın lüzumu tebarüz etmiştir. Ferdin refahı endişesi vaki tababet ile birlikte inkişaf etmiş olduğu gibi bu iş esasen de erbabi tıbbın iktisap eylediği bilgilere istinat etmektedir.

Hastalara bakmak san'atı yalnız başına bu vaki mesai için kâfi bir hazırlık teşkil etmez, müstakbel ziyaretçi hastabakıcıların hasta bakımına tahsis edilen müesseselerden ayrı bir mektepten geçmeleri lâzımdır. Eğer sayanı memnuniyet neticeler elde et-

mek arzu edilirse hıfzıssıhha prensipleri ailelere neşrû tamini edilmek lâzımdır.

..

İçtimai hıfzıssıhha ihzârı hastabakıcı mekteplerinin programında gittikçe yerini bulmaktadır. Hastanın hastaneye girmesinden evvel ve hastaneden çıktıktan sonra, içtimai muhitin oynadığı ehemmiyetli rol her tarafta tanınmıştır. Halen vasaiti mükemmel olan bütün hastaneler birer içtimai ve tıbbi servise malik bulunmaktadır.

Doktorlar, hastabakıcılar ve içtimai muavenet teşkilâtı; azasından birisinin hastalığı sebeble sefaletе düşen ailelerle daimi temas halinde bulunmaktadır. Bu suretle fakrı ve binnetice ihtimamatı zaruriyeyi te'min imkânsızlığı ve daha sonra zafiyeti ve en nihayet vakıtsız ölümü intaç eden felâketlere vakıf olmaktadırlar.

Vâki tababet, en iyi bir sıhhatin teminine mani olan bir çok mevaniin izale edilebileceğini ve ıztırabın ekseriya cehalet, lâkaydi veya ihmalden ileri geldiğini göstermiştir.

Salibiahmer Cemiyetleri İttihadı bütün dünyaya bu ümit vasıtasını neşretmek arzu ediyor ve bu niyetlerdir ki (Betfort) kollejinde ihzârî ziyaretçi hastabakıcı kadınlar kursları ihdas edilmiştir.

Hastalığa karşı yapılan bu mücadele tecrübeli kimseler tarafından idare edilmek icap eder. Bir çok mevania galebe etmek için kavî iradeler ve basiretli zekâlar lazımdır. İztirabatı görmekten mütevellit heyecanlarda bu işte faydalı bir rol oynayabilirler ve önüne geçilmeyecek sefaetlere karşı gösterilen faydasız eseflere masruf gayretler, daha medeni fertlerden mürekkep ve daha iyi müteşekkil bir cemiyet teşkilini istihdaf eden bir mücadeleye tahsis edilebilir. Her memleket gerek ziyaretçi hastabakıcı şeklinde gerek hastabakıcı yetiştiren ihzârî mekteplerde muallim ve müdire olarak çalışacak kimselere mühtaçtır.

Bu gaye iledir ki ittihat tarafından hastabakıcılık kollejinin de yardımile hastabakıcı kadınlar için Betfort kollejinde beynelmilel iki kurs tesis edilmiştir. Betfort kolleji Londra Darülfünununa merbuttur. Kolej taleberini fizyoloji, psikoloji, felsefe ve içtimaiyat diplomaları almağa hazırlar ve diploma alan bazı talebelerin takip ettiği tahkikatı ilmiyeyi teşvik eder. Kollejin ayrıca birde içtimai ilimler şubesi vardır. Bu şube beynelmilel hastabakıcılarla, müstakbel içtimai muavenetçileri nazarı surette yetiştirir.

Beynelmilel gurup azalarında bu şubeye merbut bulunmaktadır.

..

Beynelmilel kursların teşkilâtı filiyesi hukukî bir komiteye aittir. Bu komite Betfort koleji müderrisinin ri-yaseti altında kollej hey'eti talimiyesine mensup dört âza ile (College of nursing) hastabakıcılık kolleji ve itti-hadın murahhaslarından mürekkeptir. Programını Komite tespit eder. Kurslar umumiyetle kollejin profesörleri tarafından verilir. İçtimai hıfzüssıhhaya ve hastahane idaresine ait bazı hususî mevzular mutahassıs-lar tarafından tedris olunur.

Talebelerin şeraiti kabulü ve kursların programı Salibiahmer Cemiyetleri itti-hadı tarafından her sene neşredilen risalede tafsilen tetkik olunabilir. Benim gayem sistemin teşkilinde bize rehberlik eden esas prensipleri izah etmek olduğu için evvelce pek mü-kemmelen izah edilmiş olan hususat hakkında tafsilat vermeyeceğim.

Biz her şeyden evvel, hastabakıcı kadının takınması lâzım gelen vaziyete esaslı bir ehemmiyet atfediyoruz. Me-sele ; hıfzüssıhha tedrisatı umumiyesinin şu veya bu şekli hakkında yapılmış fikirler almak değil, bilâkis geniş görüşler, açık bir kavrayış ve muvazeleneli müstekir bir hüküm ve öğretmek arzusunu edinmektir. Talebe müesses düsturlara, ve ekseriyetle hakikati setrederek hatalı tarzı haller doğur n

bilgilere istinat etmeli, bizzat düşünmeği öğrenmelidir.

Talebe, ferdi fikirlerin kıymetini meydana çıkaran münakaşaların, tetkikatın, şahsı tettebbüatın ehemmiyetini tederrüs etmeli, vak'aları kayt ve zaptetmekle iktifa etmeyerek düşünmeli, vak'aların manasını tetkik ve müteakabil ehemmiyetlerini mukayese eylemelidir. Bu usul tarafgirane fikirlerden korunmağı mümkün kılar ve isabetle muhakeme etmek kabiliyetini inkişaf ettirir.

İçtimai hifzüssıhha, içtimai ve maddi noktai nazardan insanın ve muhitinin tetkiki hususlarını ihtiva eder; gayesi kudreti hayatiyenin israfına hastahklara ve iztiraplara mani olmak için camiaların ve sureti hususiyede fertlerin riayet etmesi lâzım gelen hifzüssıhha kavaidinin tayinidir. İnsan hiç bir zaman münferit değildir; rûhu ve vücudu daimi surette muhit ve fert tarafından müteakabil bir takım tesirata maruzdur; terbiye ve tabii kuvvetler insanın seciyesinin teşekkülüne icrai tesir ederler. Şu halde, ferdin tabiatı nedir? doğarken haiz olduğu evsaf nelerdir? akli ve bedeni evsafını tamamen inkişaf ettirecek ve mesaisini camianın refahına tevcih etmeğe alıştıracak terbiye şekli nedir?

Salim hayat hakkında vazih bir fikir elde etmek için meseleyi muhtelif zaviyelerden mütalaa etmek lâzımdır; bir sistem tesisine yarayacak vazih malâmat edinmek istenililiyorsa insan ve onun muhiti içtimai muh-

tef manzaralar altında mütalaa edilmek lâzımgelir. İnsanın tabiatı cismaniyesi, vazaifi bedeniyesi, hayatı akliyesi, meşâğil ve hayatı içtimaiye her vaziyete has usûllerle mütalaa edilmelidir.

Bu mevzuların tetkiki, her talebenin iktisap edeceği ilmi tecrübelerle mezc edilince ortaya gayet tam bir kül çıkar ve tekâmülü içtimai için lâzım gelen şerait daha eyi anlaşılır. Bizzat kurs, talebenin mevzuları yekdigerine rapt ve her birisini, heyeti umumiyyeden aldığı fikre göre tetkik ettikçe kıymetini anladığı bir vahdeti haiz olmalı ve muhtelif aksamı müteakabilen yekdigerine nüfus eden bir kül teşkil etmelidir.

Vahdet prensipine sadece nazarı tetkikatın muhtelif şubeleri için değil sayın ameli ve nazarı cihetleri için de riayet edilmek lâzımdır. Nazariyat ve ameliyat daima başbaşa yürümek icap eder. Yani nazarı bilgiler talebenin yapacağı ameli mesai ile iktisap edilmelidir.

Hulâsa gayemiz vahdeti tesis ve muhafaza etmek ve bunun için de nazariyat ve ameliyatı ve nazarı tedrisatın muhtelif şubelerini birbirine rapteylemektir.

Talebe, insanı bulunduğu muhitte müzedeki etiketli ve tasnif edilmiş bir numune gibi müşahade ile iktifa eyleyememek, onunla şahsan temasa girecek ve ancak bu bila vasıta münasebet ile, onun fikirlerini müşkülâtını, ihtiyaçlarını ve temayülâtını tanımağı öğrenecektir. Bu münasebatın

dé mümkün olduğu kadar tabii şekilde vucude gelmesi lazımdır. Bütün bu münasebatta talebenin deruhte ettiği işin kıymetini tamamen anlamasına yardım edebilecek tecrübeli bir kimsenin delâleti de zaruridir.

Senenin ilk iki ayı halihazır şeraiti sıhhiyesi, ve bunların islâhiyle yine bunların aile üzerindeki tesirâtı ile meşgul muhtelif umumi ve hususî teşkilâtın tetkikine hasredilmiştir.

Müstakbel müdireler bu iki ayı muhtelif hastanelerle ihzarı mekteplerde geçirirler. Hizmeti içtimaiye; bunu yapan kimseler hüsnü niyetle hareket etmedikçe devamlı neticeler veremez. İşte bu devrededir ki talebenin kabiliyeti, istidadı ölçülür, talebenin yardım etmek istediği kimselere itimat ilka edüp edemediği, tekliflerinin kabul edilip edilmeyeceği, nasihatlarının semeredar olup olmayacağı anlaşılıyor. Bu suretle tal bedde yavaş yavaş tadili icap eden bir çok yanlış fikirler, tasahihi lazımgelen bir çok yanlış vaziyetler mevcut olduğunu ve cehaletin, lâkaydi ve ihmalin bir çok âlama sebebiyet verdiğini, bir çok sefaletlerden korunmak mümkün olabileceğini ve ekseriyetle iztiraba cesaretle ve kahramanane tahammül edilniğini anlar. Gördüğü şeylerle şefkati daha ziyade uyanır beşeriyetin iztirabatını tahfif ve refahını tezyit çarelerini arar. İşte bu şekilde ferdin cismanî ve manevî hayatını tetkik ederek meseleye maddî ve manevî noktâi nazarından temas

etmiş olur. İşçi hayatının nasıl organize edilmiş olduğu fakirlikten, kazalardan, hasta'ardan, cürüm ve cezalardan ve işsizlerin vaziyetlerinden mütevellit âlama ne suretle çare bulabileceğini öğrenir.

Uzviyeti beşeriyenin normal faaliyeti hakkında edineceği malumatın vâki hıfzıssıhha tedrisatında kendisine bir noktâi azimet teşkil edebilmesi için ihzarı kurslarda, gerek Beynelmil kursları takipten evvel ve gerek bu devre sayesinde talebe; fizioloji öğrenir. Vâki hıfzıssıhhanın gayesi ruh ve bedenın sıhhatini muhafaza etmekten ibaret olup, insanın mekanizmasını ve vazaifi fiziolojiesini öğrenir. Vâki hıfzıssıhhanın gayesi ruh ve bedenın sıhhatini muhafaza etmekten ibaret olup insanın mekanizmasını ve vazaifi fiziolojiesini tanzim eden esaslara istinat eder.

Aile, mektep ve atelye hıfzıssıhhası programda mühim bir mevki işgal eyler. Çocuğun ve annenin himayesi verem ve saire gibi ziyaretçi hastabâkıcıları bilhassa âlakadar eden bazı mevzular, kurslar konferanslar, müşahade ziyaretleri ve ya bizzat talebe tarafından yapılan amelî mesai ile daha mufassal surette tedris edilir.

..

Psikoloji ruhun normal faaliyetini, ve hayatı akliyenin tekâmülünü tetkika imkân verir. Kabul edilen usul birinci derecede ferdin normal vaziyetini tetkik etmek, badehu bu normal

vaziyetten sıhhatı temin eden anasını tayin eylemek ve yerinden ayrılmak suretiyle anormal olanlara hükmetmekten ibarettir.

İtiyatları vücutta getiren tekâmülü aklının (cevelân aklı) seyri takip edilebildiği takdirde cemiyete ve ferde muzır olan itiyatların sureti teşekkülünü anlamak pek kolay olur, ve esbabı amikasıyla meşgul olunduğu takdirde anormal bir vaziyeti islâh etmek imkânı daha ziyadeleşir.

Bundan sonra talebe tavrı hareketinin esbabı mucibesini, ahlâkî müeyyideleri, hayatı maneviyede vazifenin rolunu ve takip edilecek mefkûre ve gayeleri ve manen tekâmülünü düşünmeğe sevk edilir.

Amelî mesai sayesinde talebenin edindiği tecrübe kendisini şeraiti içtimaiyeyi ve bilhassa bu şeraitin aile üzerindeki tesiratını, çocukların terbiyesi, ve bütün hayatı içtimaiyenin islâhı için camia tarafından masruf mesaiyi tetkika hazırlar. Faaliyetisaniye, cemiyeti Hazıranın, refahı üzerinde bir ehemmiyeti hayatiyeyi haizdir. Bunun için esaslı işler yapmak isteyen ziya-

retçi hastabakıcıların iş teşkilâtıyla bu sahada mütevellit ihtilâfatın esbap ve avamili hakkında vazih malûmat edinmeleri lâzımdır.

Ferdi ancak muhitinde ve meşgalesi esnasında tetkik ile anlar ve onu ancak şahsiyetini ifade eylediği içtimai rabitalar vasıtasile tanıyabiliriz. Müs-takbül ziyaretçi hastabakıcı çetin bir muamama muvacehesinde bulunur. Sualleri ekseriyetle cevapsız kalır ve cemiyetin âlamına karşı umumî bir deva mevcut olmadığını ve müşkilâtı hal etmek için uzun gayretler lâzımgeldiğini anlar. Bununla beraber kendisinde kat'î bir kanaat mevcuttur; bu kanaat da eyi bir nizam tesisinin ancak vak'aların oldukları gibi tanınması kabil olabileceğinden ve bu bilgininde — nazarlarını daha uzağa ve daha yükseye tevcih etmeden evvel — elde etmek istediği mefkûreye kuvvetle istinat etmesi lâzım geldiğinden ibarettir.

İsviçre Salibiahmeri Mecmuasından
No. 12 Kânunuevvel 929

Terceme eden
Celal

Nasihatlarımız

Balgamı olan hastaların

Millete karşı vazifesi

Verem

İzmirde muntazir aylık «SIHHAT» mecmuasından :

Herkes onu dikkatle imha eder, hastalar öksürdükleri zaman ağızlarını örter, çocukları öpmekten sakınır ve ellerini temiz tutar ve eğer her süt için olmazsa çocuklar için olan sütleri baytırca muayene edilmiş ineklerden olmadığı takdirde istimalden evvel iyice kaynadılırsa veremi kâmilten ortadan kaldırmak uzun sürmeyecektir.

Kendiniz ve aileniz hastalıktan nasıl muhafaza edilebilir?

Bir müteverrimin veya müzmin bir öksürüğü olan bir şahsın evvelce ikamet ettiği, çalıştığı bir oda, ev veya çalışma yeri sıhhiye dairesi veya doktorunuz tarafından dikkatlice dezenfekte edilmeden böyl yerlerde bulunmamağa ve çocuklarınızı bulundurmamağa dikkat etmelisiniz. Evlerin tathiri her hangi bir oda zahmetsizce mükemmelen emin bir hale konabilir. Evvelâ, Formol ile dezenfekte: bu her hangi

bir ecza haneden ucuzca alınabilir. İptida odanın bütün kapı, pençere, ocak gibi menfezlerini kapar ve yarıklara şerit biçiminde kesilmiş gazete kâğıdını nişasta hamur ile yapıştırırsınız, Sonra her odaya yüzde kırk formol ihtiva eden bir okka su ile eyice ıslanmış bir çarşafı iki ucundan asar ve böylece odayı yirmi dört saat kapalı bulundurursunuz. Müteakiben pençereleri kâmilten açar ve iki gün bu suretle açık bırakırsınız. Mezkûr dezenfekte usûlünden mada diğer bazı usûller varsa da tahaliya mal olur. Bunları sıhhiye dairesinden veya doktorunuzdan öğrenebilirsiniz. Ankara, İzmir, İstanbul gibi muntazam sıhhi teşkilâtı bulunan Vilâyetlerimizde sıhhiye müdüriyetine veya, İzmirde olduğu gibi, belediye ser tebabetine müracaat edilüp hastalık vukuu haber verildiği takdirde meccanen mezkûr makamlar

kendi sıhhiye memurlarını levazımatile göndererek fenni bir surette lâıyıkile dezenfekte yaptırırlar. Tabii bu suretle hareket şayanı tavsiye ve diğerlerine müreccahtır. Saniyen, evvelkinden daha ziyade ehemmiyetli bir nokta varsa oda sıcak, asitfinik sabun mahlulu ve su ile fırçalanmak veya silmek ve bnnu müteakip saf hava ve güneş ziyasına maruz bırakaktır. Hatırlayınızki, sabun ve su tatbik, güneş ziyası ile saf hava ithal edilmemeksiziu yalnız Formol ile dezenfekte verem mikroplarını öldürmez, Binaenaleyh, Formol i e dezenfektenden sonra bütün duvarları ve tavanı müzadı teaffün bir mahlül ile meselâ Asitfinik mahlülü veya sıcak, sodası çok su ile ıslanmış bezlerle dikkatlice siliniz, bunu müteakip her okkasına iki buçuk yemek kaşığı miktarında Asit karbonik veya Klörür döşö ilâve edilmiş sıcak su ile bütün döşemeleri ve tahta aksamını güzelce sürtünüz. Bilâhare hava ve ziya girmesi için iki gün pençereleri açık bulundurunuz. Böyle bir temizlikten sonra bu odada sirayetden korkmağa lüzum yoktur.

Döşeme ve tahta aksamı yüzde yirmi sodayı havi sıcak su ile silmek, duvarları badanalamak suretile temizlemekte şayanı tavsiyedir.

Kendisini eyi zan etsin veya etmesin, hiç bir kimsenin evinizde veya çalıştığınız yerde döşeme üzerine veya balgamin imha edilmeyeceği veya lâğma gitmeyeceğini her hangi bir mahalle

tükürmesine asla müsaade etmemeye dikkat etmelisiniz.

Evinizin veya çalıştığınız yerin harica açılır pençereleri olmasına dikkat etmeli ve hava girmeye mahsus amudi dehlizlere açılır pençeresi olan veya pençeresiz olan odalar asla kabul etmemelisiniz.

Pençereler sık sık ve kâfi müddet açılmalı ve bu suretle saf havanın bol bol girmesini temin etmelidir. Bundan mada odalar ve yolluklarınızı ayna gibi temiz tutmalı buda sıcak su ve güneş ziyası ile olur. İyi ve pek basit bile olsa, lüzumu daire-sinde hazırlanmış gıda almak haftada lâakal bir sıcak banyo yapmak, geç yatma, sefahat, içki, lüzumsuz yere uzun müddet çalışmak gibi şeylerden iktinap etmek birde bütün istirahat saatlarınızı mümkün olduğu kadar açık havada ve sıhata müfit eğlencelerle geçirmek suretile gerek kendinizin vücudunu ve gerekse aileniz efradının vucutlarını, kuvvetli sıhhatli bulundurunuz sıkı ve ağır elbiselerle sırtı kanburlaştırmak veya boğazınızı tıkanık bulundurmak suretile cigerlerinize kâfi hava girmesine mani olarak cigerleri tazyik altında bulundurmayınız eğer kendinizin veya çocuklarınızın göğüsleri kanbur, çukur veya fena bir surette teşekkül etmişse, omuzları gerileterek derin nefes almağa ve göysünüzü genişletmek için kolay idmanlar yapmağa çalışınız eğer burnunuz tıkanık ise bir burun ve boğaz mütehassısına veya bir dispan-

HİLÂLİAHMER HABERLERİ

Hilâliahmer Cemiyeti Fahir Âzaları

Uzun senelerden beri Cemiyete karşı ifa eyledikleri büyük hizmet ve muavenetleri dolayisile fotoğraflarile bu nüshamızı tezyin eden zevatı muhteremeye fahir âzalık tevcihi İznir Hilâliahmer Merkezinden inha edilerek 1928 Hilâliahmer umumî kongrasında kabul olunmuştur. Mûşarunhileyhimin isim ve resimlerini 666 ve 667 numaralı sahifemize derc ettik.

Şiran hareketzedelerine yardım

Gümüşhane Vilâyetinin Şiran kazasında vukua gelen zelzeleden ev ve yurtları harap olan mühtaçlara 500 lira miktarda yardım yapılmasına Cemiyetimiz Heyeti İdaresince karar verilerek para Şiran Hilâliahmer şubesi namına gönderilmiş ve şube heyetile

sere giderek lâzım gelen tedavile açtırınız.

Çocuklarınızı hasta odalarından ve bilhassa öksürüğü olan kimselerin odalarından hariç bulundurunuz, zira çocuklar evvelce beyan edildiği gibi

birlikte Belediye ve Halk Fırkası Reislerinin iştirakile teşkil olunan bir komisyon tarafından muhtaçlara dağıtılm ştır.

Seylâp yerlerinde tetkikat

Kayserinin Sarioğlan ve akkışla nahiyyelerinde vukua gelen mütevali seylâptan harap olan köyler halkının başka yerlere iskânları takdirinde Cemiyetçe de muavenette bulunulması kararlaşarak mahallinde tahkikat icrası maksadiyle Hilâliahmer müfettişlerinden Ali Rıza Bey Kayseriye gönderilmiştir. Aynı zamanda doludan muzdarip harap olan köylerde de tetkikat icrasiyle ihtiyaç derecesinin tespit ve Merkezi Umumiye bildirilmesi ken-

bu hıstalığı kolayca kaparlar. Size gelince, dikkatli ve temiz müteverrimlerden asla korkmamakla beraber lâkayt veremlilerle lüzumsuz temaslardan, tehlikeli olabileceği cihetle, sakınıyoruz.

YERLERE TÜKÜRMİYİNİZ

disine tebliğ edilmiştir. Alınacak raporlara göre cemiyet bu Vilâyet mülhakatına icap eden yardımları yapacaktır.

Vatana avdet için yardım

Bir zamandan beri Amerikada Newyork şehrinde Woman Hospital da tahsilde bulunup bu kerre yüksek derecede şahadetname almağa muvaffak olan hastabakıcı hemşirelerimizden Vesile Hanım Hilâliamere hizmet taahhüdile yol masrafının Cemiyet tarafından verilerek vatana avdetinin temini talebinde bulunmuş ve mumaileyhanın bu talebi Cemiyetçe kabul edilerek muktezi yol masrafı Vaşington Büyük Elçiliğine irsâl ve o vasıta ile vatana avdeti te'min edilmiştir.

Of felâketzedelerine yeni yardımlar

Of'ta vukua gelen son seylâp ve heyelân hadiseleri sırasıuda Cemiyetçe yapılan büyük mikyastaki yardımlardan başka olarak bunlardan maçkaya iskân edilen mültecilere yeni yardımlar ifası düşünülenerek nüfus başına dörder lira tevziine karar verilmiş ve Of kaymakamı riyaseti altında Trabzon Hilâliahmer Merkezi Heyetin'in de iştirakile teşkil edilen bir komisyon tarafından mahallinde muhtacına 3,000 lira tevzi olunmuştur.

Ditroit Hilâliahmer Merkezinin kıymetli yardımları

Amerikanın Ditroit kasabasında

bulunan vatandaşlarımızın çok yüksek bir alâka eseri olarak orada teşkil ettikleri Hilâliahmer merkezimiz uzun zamanlardan beri ifa edegelmekte olan yardımlarına ilâveten bu kerre yeniden Merkezi Umumiye 1362 dolar 92 sent göndermişlerdir. Ana vatandan çok uzak diyarlarda çalışan kardeşlerimizin çok necip şefkat hislerinin bu suretle izharı derin memnuniyeti mucip olmuş ve Merkezi Umumi tarafından teşekkürname yazılmıştır. Öteden beri faaliyetile temayuz eden Ditrcit Merkezinin senelik raporlarını ve ia-nelerini de dercedeceğiz.

Gözlerinden alil bir mütekaide yardım

Dumuru asabı neticesinde iki gözünün temamilere ruyetten mahrum kaldığı haber alınan mütekait doktorlardan İneboluda mukim Dr. Hilmi Beye 500 lira miktarda yardım yapılmasına Merkezi Umumi Heyeti İdaresince karar verilerek bu yardım parası kendisine gönderilmiştir.

Turhan Cemal Bey

Adana Belediye Reisi Turhan Beyin Hilâliahmere sepkeden güzide hizmetleri ve kıymetli yardımları Merkezi Umumi tarafından takdirle karşılana-rak kendisine heyeti idare karare ile bir teşekkürname yazılmıştır. Mumaileyhin bu yardım ve hizmetlerinin tevalisini temenni ederiz.

Ankarada yapılmakta olan Sıhhat ve muaveneti içtimaiye vekâletine ait müesseselerin ön taraftan görünüşü

Vue: Facade des Instituts et des laboratoires hygiéniques en construction à Angora

Kudusta bulunan bir vatandaşın vatana avdeti

Harbi Umumî esirlerimizden olup yol parasının bulunmamasından dolayı vatana avdet edemediği Türkiye Cumhuriyeti Kudüs konsolosluğundan bildirilen Ferhat oğlu Adil isminde bir vatandaşın İzmir'e kadar yol masrafı Cemiyet tarafından verilerek vatana avdetinin temini tensip edilmiş ve para Kudüs konsolosluğuna gönderilerek mumaileyh celbedilmiştir.

Kaza Hilâliahmer kongralarının içtimai

Hilâliahmer Nizamnamei Esasisi mucibince 15 Kânunusanide toplanması lâzımgelen kaza Hilâliahmer Şube kongraları her tarafta içtimaa ve raporları peyderpey Merkezi Umumiye göndermeğe başlamışlardır. 15 Şubatta da Vilâyet Merkez kongraları toplanacaktır. Vilâyet kongralarına Hilâliahmerin me-saisine iştirak hususunda yüksek muvaffakiyetler temenni ederiz.

Hastabakıcı mektebimizin yeni mezunları

İstanbulda bulunan Hilâlihmer Hastabakıcı mektebinin bu seneki mezuniyet imtihanları Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti tarafından tayin olunan mümeyyizler heyeti huzuriyle 26 — 30 Kânunuevvel 929 tarihinde icra edilmiştir.

Bu seneki mezuniyyet imtihanlarında muvaffak olup diploma alan yeni hastabakıcı hemşirelerimizin isimlerini aşağıya dercediyoruz. İmtihanda muvaffak olan hemşirelerimizi tebrik ve onları yetiştiren Hilâlihmer Cemiyetine büyük hizmetler ifasına muvaffak olmalarını temenni ederiz. Hastabakıcı hemşirelerimiz Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti tarafından muhtelif Sıhhi müessesata ve hastanelere tayin edilmişlerdir.

Mezuniyet diploması alan hemşireler

	Ham	Çok	iyi
Zehra Hüseyin			
Lütfiye Hasan	«	«	«
Firdevs Osman	«	«	«
Afet Süleyman	«	«	«
Nuriye Rahmi	«	«	«
Ülfet Ahmet	«	«	«
Necibe İsmail	«	«	«
Hatçe Yusuf	«	«	«
İrfan Fevzi	«	«	»
Müzeyyen Yusuf	«	«	«
İrfan Basri	«	«	«
Baise Rahip	«	«	«
Hatçe Nafiz	«	«	«

Şirin Fettah	Hanım	iyi
Meliha Süleyman	«	«
Gülsüm Mustafa	«	«
Hikmet Yusuf	«	«
Fikret Nüzhet	«	«
Nimet Kerim	«	«

Beyoğlu Hilâlihmer Şubesinin senelik kongra içtimai

Hilâlihmer Beyoğlu kaza şubesi- nin 930 senesi kongrası Kânunusani- nin 13 cüncü pazartesi saat 17 de Kaza Merkezinde içtima ederek kon- gra riyasetine Abdurrazzak Şükrü, kâtipliğe Keresteciyan Beyler intihap edilmiştir. 3096942 kuruşa balığ olan 919 senesi varidatı tetkik ve kabul olunmuş ve 930 senesi bütçesi 3,300,000 kuruş olarak tasdik edilmiştir. Kur'a ile çıkan Esat, Cemalettin Fazıl ve Apdurrazzak Şükrü Beyler ipkaen tekrar intihap edilmiş ve he- yeti idareye riyasete Apdurrazzak Şük- rü, kitabete Salahattin Neşet ve Vez- nedarlığa Keresteciyan Beyler ipka- en intihap edilmişlerdir. İstanbul mer- kezimizin en çalışgan kaza şubelerin- den bulunan Beyoğlu Şubemize yeni sene için muvaffakiyetler dileriz.

Hilâlihmer Fahir Âzaları

1

3

1 — Dr Mustafa Enver B.

2 — Nerime Süleyman H.

3 — D^r Taşlızade Edhem B.

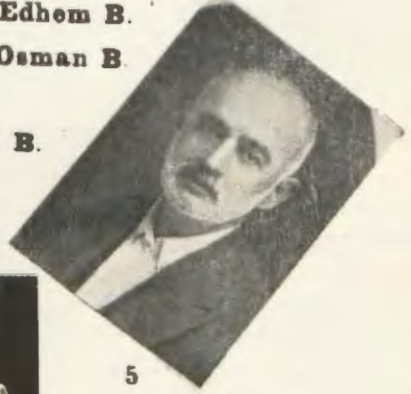
4 — Tavaslızade Osman B.

5 — Hafız Ali B.

6 — Nesim Tarifa B.

4

5

6

Hilâlihmer Fahir Âzaları

7

7 — Safvet Ferit H.

8 — Nafiz Mustafa B.

9 — Avokat Bekir Behlul B.

10 — Hüsni B.

11 — D' Şahap Sıdkı B.

12 — Eczacı Ferit B.

9

8

11

10

12

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ
İzmir Merkezine mensup « iki çeşmelik » Dispanserinin
1929 SENESİ I inci KÂNUN AYINA MAHSUS SİHHÎ
İSTATİSTİK CETVELİ

Sıra M	Hastalığın ismi	Çocuk	Kadın	Erkek	Yekûn
1	Mide hastalıkları	10	19	21	50
2	Akciğer	61	59	52	172
3	Kalp	0	18	20	38
4	İdrar yolu	1	18	9	28
5	Sinir	0	35	18	53
6	Bağırsak kurtları	21	19	11	51
7	Cilt	18	9	13	40
8	Göz	2	7	11	20
9	Kulak, buğaz	42	36	31	109
10	Bağırsak kurtları	3	5	2	10
11	Sıtma	38	46	36	120
12	Grip	78	102	95	275
13	Zatürree	25	10	5	40
14	Zatülcemb	2	21	13	36
15	Akciğer Veremi	4	15	3	22
16	Sair âza veremi	6	3	9	18
17	Romatizma	0	42	33	75
18	Belsoğukluğu	0	7	3	10
19	Kadın hastalıkları	0	32	0	32
20	Harici hastalıklar	54	49	106	209
21	Sair hastalıklar	61	85	77	223
Yekûn :		426	637	568	1631

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ
İzmir Merkezine Mensup «Karşıyaka» Dispanserinin
1929 SENESİ ^{İncel} KÂNUN AYINA MAHSUS SİHHÎ İSTATİSTİK
CETVELİ :

Sıra №	Hastalığın İsmi	Çocuk	Kadın	Erkek	Yekûn
1	Mide hastalıkları	0	17	0	17
2	Akciyer	1	9	10	20
3	Kalp	0	16	13	29
4	İdraryolu , .	0	3	0	3
5	Sinir	0	8	2	10
6	Göz	13	2	1	16
7	Kulak, buğaz, burun . . .	5	1	1	7
8	Sıtma	227	337	124	688
9	Bağırsak	25	15	20	60
10	Bağırsak kurtları	8	0	0	8
11	Zatürree	3	2	1	6
12	Zatülcemb	2	1	0	3
13	Romatizma	0	3	7	10
14	Akciyer veremi	0	4	0	4
15	Sair âza veremi	0	2	1	3
16	Firengi	0	0	0	0
17	Belsouklugu	0	0	1	1
18	Kadın hastalıkları	0	9	0	9
19	Harici hastalıklar	15	2	22	39
20	Sair hastalıklar	6	8	23	37
Yekûn		305	439	226	970

Merkez ve Şubelerimizin hesapları

I. I. 929 — 30. VI. 929

İstanbul Hilâliahmer merkezi :

Kuruş

Maktu makbuz mukabilinde ianat:	621 106
« « « aidat :	584 808
« « « olmayan ianat :	020 129
Pul hasılatı :	934 737
Çiçek günü hasılatı :	311 218
Bedeli icar :	25 200
Varidatı muhtelif :	19 750
İlâmat hasılatı :	23 000

YEKÜN :

2 530 948

2 530 948

Masarifi idare :	1 270 391
Muaveneti muhtelif :	91 348
Pul beyiyesi :	15 078
İlâmat «	3 000

YEKÜN :

1 379 817

1 379 817

I. I. 928 — 30. IX. 929

Afyonkarahisar H. A. Merkezi :

Makbuz mukabilinde olmayan ianat :	22 946
Pul hasılatı :	43 200
Çiçek günü hasılatı :	2 014

YEKÜN :

68 160

68 160

Merkezi Umumiye irsalât :	60 000
Masarifi idare :	1 330
Muaveneti muhtelif :	1 695
Pul beyiyesi :	3 420

YEKÜN :

66 445

66 445

I. XI. 927 — 30. IX. 929

<i>Akçaşehir H. A. Şubesi :</i>		Kuruş	
Makbuz mukabilinde ianat :		1 390	
« « olmayan ianat :		12 025	
Pul hasılatı :		2 300	
Varidatı muhtelif :		12 600	
YEKÛN :		28 315	28 315
Merkezi Umumiye irsalât :		11 900	
Masarifi idare :		258	
YEKÛN :		12 158	12 158

I. VII. 929 — 31. X. 929

<i>Ereğli (Karadeniz) H. A. Şubesi :</i>			
Maktu makbuz mukabilinde ianat :		25 850	
« « « olmayan ianat :		12 964	
YEKÛN :		38 814	38 814
Merkezi Umumiye irsalât :		75 000	
Masarifi idare :		2 210	
YEKÛN :		77 210	77 210

I. I. 929 — 30. IX. 929

<i>Simav H. A. Şubesi :</i>			
Maktu makbuz mukabilinde ianat :		5 700	
« « « aidat :		200	
Pul hasılatı :		2 050	
YEKÛN :		7 950	7 950
Merkezi Umumiye irsalât :		20 000	
Masarifi idare :		51	
YEKÛN :		20 051	20 051

Ankarada inşası bitmek üzere bulunan Hilâliahmer
merkezi umumî binasının cepheden görünüşü

La nouvelle siège centrale en construction du Croissant Rouge à Angora

I. VII. 929 — 30. IX. 929

<i>Sındırgı H. A. Şubesi :</i>	<u>Kuruş</u>	
Pul hasılatı :	200	
YELÜN :	200	200

I. I. 929 — 30. IX. 929

<i>Tarşanlı H. A. Şubesi :</i>		
Maktu makbuz mukabilinde ianat :	112 700	
« « « olmayan ianat :	18 059	
Pul hasılatı :	4 000	
Çiçek günü hasılatı :	684	
YEKÜN :	135 443	135 443
Merkezi Umumiye irsalât :	119 494	
Masarifi idare :	891	
YEKÜN :	120 385	120 385

Ankara numune hastahanesi paviyyonlarına zamimeten
yapılmakta olan yeni büyük paviyyon

Une pavillon en construction de l'hopitale moderne d'Angora

I. VIII. 929 — 20. IX. 929

<i>İzmit H. A. Merkezi :</i>	<u>Kuruş</u>	
Maktu makbuz mukabilinde aidat :	300	
Pul hasilâtı :	9 177	
YEKÜN :	<u>9 477</u>	9 477
Masarifi idare:	3 189	
Muaveneti muhtelifi :	4 523	
YEKÜN :	<u>7 712</u>	7 712

I. VII, 928 — 30. IX. 929

Ayvalık H. A. Şubesi :		
Maktu makbuz mukabilinde ianat :	8 150	
" " " aidat :	1 400	
" " " olmayan ianat :	22 530	
Pul hasılatı :	53 250	
Çiçek günü hasılatı :	11 400	
Va idatı mutelifi :	27 200	
YEKÜN :	<u>123 930</u>	123 930

	kuruş	
Merkezi Umumiye irsalât :	81 100	
Masarifi idare :	45 646	
Muaveneti muhtelifi :	7 479	
Pul beyiyesi :	6 970	
YEKÛN :	141 189	141 189

I. VI. 929 — 30. X. 929

Ahmelli H. A. Şubesi :

Maktu makbuz mukabilinde ianat :	4 060	
« « « aiat :	550	
Çiçek günü hasılâtı :	1 340	
YEKÛN :	5 950	5 950

Merkezi Umumiye irsalât :	3 789	
Masarifi idare :	1 942	
YEKÛN :	5 731	5 731

I. I. 929 — 30. VI. 929.

Silvan H. A. Şubesi :

Maktu makbuz mukabilinde ianat :	19 650	
Pul hasılâtı :	5 000	
Çiçek günü hasılâtı :	6 176	
YEKÛN :	30 826	30 826

Merkezi Umumiye irsalât :	25 000	
Masarifi idare :	6 900	
YEKÛN :	31 900	31 900

I. VII. 928 — 30. VI. 919.

Tosya H. A. Şubesi :

Pul hasılâtı :	24 682	
İlâmatı adliye :	3 000	
YEKÛN :	27 682	27 682

Masarifi idare :	<u>Kuruş</u> 953	953
<i>Aziziye (Afyon) H. A. Şubesi :</i>		
Maktu makbuz mukabilinde aidat :	350	
« « « olmayan ianat :	6 305	
Pul hasılatı :	11 285	
İlamatı adliye :	650	
YEKÜN :	18 590	18 590

Merkezi Umumiye irsalât :	6 500	
Masarifi idare :	1 580	
Muaveneti muhtelifi :	1 200	
Pul beyiyesi :	1 503	
İlamat «	286	
YKKÜN :	11 069	11 069

I. I. 929 — 30. VI. 929.

<i>Bolvadin H. A. Şubesi :</i>		
Maktu makbuz mukabilinde ianat :	11 040	
« « « aidat :		
« « « olmayan ianat :	28 700	
Pul hasılatı :	22 021	
Çiçek günü hasılatı :	1 345	
Gazete «	1 000	
Varidati muhtelifi :	124	
İlamatı adliye :	606	
Şubelerden :	20 000	
YEKÜN :	74 835	74 835

Merkezi Umumiye irsalât :	60 200	
Masarifi idare :	4 736	
Muaveneti muhtelifi :	900	
Pul beyiyesi :	1 966	
YEKÜN :	76 802	76 802

I. I. 928 — 30. IX. 929.

<i>Tazkırı H. A. Şubesi :</i>	Kuruş	
Maktu makbuz mukabilinde ianat :	800	
“ “ “ aidat :	6 100	
Pul hasılatı :	9 336	
Çiçek günü hasılatı :	5 393	
Gazete “	300	
Varidatı muhtelif :	1 820	
YEKÜN :	23 209	23 209
Merkezi Umumiye irsalât :	8 145	
Masarifi idare :	6 575	
Muaveneti muhtelif :	2 435	
Pul beyiyesi :	810	
Demirbaş eşya bedeli :	5 242	
YFKÜN :	16 422	16 422

I. I. 928 — 30. IX. 929

<i>Dinar H. A. Şubesi :</i>		
Maktu makbuz mukabilinde ianat :	4 700	
“ “ “ olmayan ianat :	18 954	
Pul hasılatı :	17 935	
Çiçek günü hasılatı :	2 554	
Gazete “	720	
YEKÜN :	44 893	44 893
Merkezi Umumiye irsalât :	20 000	
Masarifi idare :	5 782	
Muaveneti muhtelif :	1 800	
Pul beyiyesi :	2 948	
YEKÜN :	30 530	30 530

SENELİK RAPORDAN

1929 Senesi

Hilâliahmer Meclisi Umumisi
Riyaseti Cellesine

— Mabat —

İÇEL (Selefke) MERKEZİ

Bu Merkezimizle, havi olduğn Mut, Gülnar, Anamur Şubelerinden bu devre zarfında bir faaliyet görülmemiştir.

BİLECİK (Ertuğrul) MERKEZİ

Bu Merkezin 41,400 kuruş varidatı ve 29,903 kuruş irsalâtı vardır.

Söğüt, gülpazarı, Bozöyük, Osmaneli kaza şubelerile, Yarhisar, İnönü, Pazarcık nahiye şubeleri vardır.

		VARİDAT	İRSALÂT
Söğüt	Şubesinden	35 427	29 904
Gülpazarı	»	9 717	8 663
Bozöyük	»	39 642	23 123
Osmaneli	»	2 245	
Pazarcık	»	3 483	776 Kuruş vardır.

ORDU MERKEZİ

Ordu Merkezinin bu devre zarfında 131,209 kuruş Merkezi Umumimize irsalâtı olup Şubelerinden :

		VARİDAT	İRSALÂT
Fatsa	Şubesinden	155 831	134 078
Ünye	»	38 618	23 956 kuruş vardır.

ARTVİN MERKEZİ

Artvin Merkezinin bu devre zarfında 57,940 kuruş varidatı olup:

	VARİDAT	İRSALÂT	
Ardahan Şubesinde	57 325	51 500	
Borçika »	1 044		kuruş vardır.

İSPARTA MERKEZİ

İsparta Merkezinden 111,908 kuruş varidat temin edilmiş ve bundan 47,000 kuruş Merkezi Umumimize gönderilmiştir.

Uluburlu, Eğirdir, Şarkikaraağaç, Yalvaç kaza şubelerile Atabey, Keçiburlu nahiye şubeleri vardır.

	VARİDAT	İRSALÂT	
Uluburlu Şubesinde :	10 480	17 000	
Eğirdir »	5 496		
Atabey »	8 450	4 000	
Keçiburlu »	8 545	8 000	kuruş vardır.

AFYONKARAHİSAR MERKEZİ

Bu Merkezimiz sinini sabıkaya nazaran bu devre zarfında mevkiile mütenasip bir faaliyet göstermemiştir.

Maamafi atiyen büyük muvaffakiyetler ümit etmekteyiz.

Merkezin bu devre zarfında 8 441 kuruş varidatı olup.

	VARİDAT	İRSALÂT	
Dinar Şubesinin :	31 157	65 020	
Aziziye »	109 245	71 365	
Çay »	26 177	24 000	
İshaklı »	24 270	17 260	
Bolvadin »	1 304		kuruş vardır.

BOLU MERKEZİ

Bolu Merkezinin bu devre zarfında bir faaliyeti yoktur.

	VARİDAT	İRSALÂT
Düzce Şubesinden :	75 910	50 000
Günyik »	44 104	35 741
Mudurnu »	53 202	20 000
Akçagehir »	25 412	13 587

kuruş vardır.

BEYAZİT MERKEZİ

Bu Merkezde faaliyet ve mevcudiyet yoktur.

YOZGAT MERKEZİ

Yozgat Merkezinin bu devre zarfında 534.843 kuruş varidatı olup atiyen büyük muvaffakiyetler göstereceğini ümit ediyoruz.

	VARİDAT	İRSALÂT
Akdağmadeni Şubesinden ;	22 212	16 148
Boğazlıyan «	51 805	30 458
Sorgun «	28 711	15 800

kuruş vardır.

Yeni teşkil olunmuş nahiye şubeleri varsa da bir faaliyet görülmemiştir.

BURDUR MERKEZİ

Burdur Merkezinin 69,741 kuruş varidat ve 35,000 kuruş Merkezi Umumimize irsalâtı vardır.

Bocak Şubesinden 81,759 varidat ve 42,700 kuruş irsalâtı vardır. Tefenni ve Gülhisar Şubelerinde bir faaliyet görülmemiştir.

BİTLİS MERKEZİ

Bitlis Merkezi sinini sabıkaya nazaran bu devre zarfında muvaffakiyet göstermiş ve 137,074 kuruş varidat temin ve 94,500 kuruş Merkezi Umumimize göndermiştir.

Mutki Şubemizden : 1 724 varidat ve 1 724 irsalât.

Muş « 25 329 « « 16 287 « vardır.

BURSA MERKEZİ

Bu Merkezimiz ötedenberi şayanı takdir faaliyetler göstermiş ve b r nispeti mütezayidede temini varidata muvaffak olmuştur. Şuabatın faaliyetleri de kaydü tizkâra layıktır.

Merkez bu devre zarfında temin eylediği 1,345,985 kuruş varidattan 541,261 kuruşunun Merkezi Umumimize göndermiştir.

orhaneli, Karaca bey Mustafakemalpaşa, Gemlik, Mudanya, Orhangazi, İnegöl Yenişehir kaza şubeleri, Harmanek, Gökçedağ' armutlu, Terilya, İznik nahiye Şubeleri vardır.

	VARİDAT	İRSALÂT	
Oahaneli Şubemizden :	132 275	79 704	
Karacabey «	10 741	13 580	
Mustafakemalpaşa «	92 379	81 982	
Gemlik «	69 383	39 613	
Mudanya «	19 641	42 325	
Orhangazi «	19 070	35 000	
İnegöl «	46 346	20 303	
Yenişehir «	5 500	5 440	
Gökçedağ «	31 188	25 000	
Armutlu «	762		
İznik «	765		kuruş vardır.

CEBELİBEREKET MERKEZİ

Celibereket Merkezinin bu devrede 22,905 kuruş varidatı olup bundan 1,000 kuruşun Merkezi Umumiye göndermiştir.

Dörtüol, İslâhiye, Bağçe kaza şubelerile, Hassa, Yumurtalık nahiye şubeleri varsa da yalnız Dörtüol şubesinin 52,171 kuruş varidatı olup diğer şubelerde bir faaliyet görülmemiştir.

HAKÂRİ MERKEZİ

Hakkâri Merkezinin bu devre zarfında 64,888 kuruş varidatı olup bundan 61,668 kuruşunu Merkez Umumiye göndermiştir.

Beytüşşebap, Güvar, Şemdinan, kaza şubelerile bazı nahiye teşkilâtı varsada faaliyetleri yoktur.

TOKAT MERKEZİ

Tokat Merkezile şubatinın bu devre zarfındaki faaliyetleri memnuniyetle kayda şayandır. Tokat Merkezinin temin eylediği 261,823 kuruş varidattan 245,100 kuruşu Kerkezi Umumimize gönderilmiştir.

Reşadiye, Artıkova, Erbaa, Zile, Niksar kaza şubelerile Lâdik nahiye şubesi vardır.

	VARİDAT	İRSALÂT	
Reşadiye şubesinden	29 991	29 321	
Artıkova »	54 712	45 397	
Erbaa »	73 976	72 050	
Zile »	30 778	31 605	
Niksar »	58 286	54 838	
Lâdik »	27 353	25 000	kuruş vardır.

DİYARİBEKİR MERKEZİ

Diyaribekir Merkezinin bu devre zarfında faaliyeti yoktur.

Beşiri, Direk, Silvan, Lice şubeleri vardır.

	VARİDAT	İRSALÂT	
Beşeri Şubesinden :	462		
Direk »	28 702	15 800	
Silvan »	23 975	16 400	kuruş vardır.

DENİZLİ MERKEZİ

Denizli Merkezinin bu devrede 28.566 kuruş varidatı ve 20.000 kuruş Merkezi Umumimize irsalatı vardır. Tavas, Boldan, Sarayköy, Çal, Garhikaraağaç, Çivril, kaza şubelerile Günay, Kalitavas nahiye şubeleri olup :

	VARİDAT	İRSALÂT	
Boldan Şobesinden :	1 304		
Sarayköy »	101 386	95 537	
Garhikaraağaç »	53 714		
Çivril »	19 356	7 160	kuruş vardır.

RİZE MERKEZİ

Rize Merkezimizle şubaları bu devre zarfında mühim faaliyetlerde bulunmuşlardır. Rize Merkezinin 163.000 kuruş varidatı olup bunun 1.000 lirasını Merkezi Umumimize göndermiştir.

	VARİDAT	İRSALÂT	
Pazar Şubesinin :	14 211	9 856	
Hopa »	53 645	36 100	
Mipavri »	16 159	12 158	
Erhavi »	1 653		kuruş vardır.

ZONGULDAK MERKEZİ

Zonguldak Merkezinin 50.606 kuruş varidatı olup :

	VARİDAT	İRSALÂT
Ereğli Şubesinde :	104 724	52 000
Devrek »	19 488	
Bartın »	33 456	29 250
Kurica »	18 930	18 930

kuruş vardır.

Zafranbolu ve Amasra şubelerimizde bu devre zarfında varidat yoktur.

ÇORUM MERKEZİ

Çorum Merkezile Şuabatı bu devre zarfında oldukça faaliye. göstermişlerdir.

Merkezin 207,922 kuruş varidatı olup 175,795 kuruş Merkezi Umumimize irsalâtı vardır.

Osmançık, Hüseyinabat, Sungurlu, İskilip, Mecitözü kaza şubeleri olup.

	VARİDAT	İRSALÂT
Osmançık şubesinin	17 020	15 114
Hüseyinabat «	14 840	8 040
Sungurlu «	18 870	15 285
İskilip «	61 888	42 500
Mecitözü «	16 055	12 520

kuruş vardır.

ÇANAKKALE MERKEZİ

Çanakkale Merkezile şuabatı sinini sabıkaya nazaran bu devre zarfında şayanı takdir faaliyetler göstermişlerdir.

Merkez 181,796 kuruş varidat ve nakti mevcudundan ilâve suretile Merkezi Umumimize 202,025 kuruş irsalâtı vardır.

Ezniye, Bayramiç, Biga, Gelibolu, Ecaabat, kaza şubeleriyle Ayvacık, Karabiga, Bergos nahiye şubelerinden :

	VARİDAT	İRSALÂT
Ezniye şubesinin :	189 048	186 951
Bayramiç «	96 861	145 000
Lapseki «	29 799	33 335
Galibolu «	72 577	79 422
Eceabat «	4 488	1 760
Karabiga «	6 491	20 000

Kuruş vardır.

SİVAS MERKEZİ

Sivas Merkezi ve şubası bu devre zarfında dahi faaliyetlerini göstermişlerdir. Merkezin 83,642 kuruş varidatı ve bundan 74,894 kuruş Merkezi Umumimize irsalatı vardır.

Tenos, Yenihan, Hafik, Zara, Divriği, Kangal, Gerun, Darende şubeleri olup.

	<u>VARİDAT</u>	<u>İRSALÂT</u>	
Tenos şubesinin :	13 704	20 948	
Yenihan «	12 787	5 000	
Hafik «	9 113	8 267	
Zara «	83 070	49 854	
Divriği «	22 749	19 000	
Kangal «	58 208	56 441	
Gerun «	16 984	5 600	
Darende «	22 505	15 028	kuruş vardır.

SİİRT MERKEZİ

Bu devre zarfında Siirt mekezi 151. 142 kuruş varidat temin etmiş ve bundan 90.000 kuruşunu Merkezi Umumimize göndermiştir.

Şirvan, Garazan, Arva, Pervari, Şirnak, Beşiri şubeleri varsa da hiç bir faaliyet göstermemişlerdir.

SAMSUN MERKEZİ

Samsun Merkezi ve şubası ehemmiyeti mevkuye ve tüccariyesile mütenasip bir faaliyet ibraz ettikleri görülmüştür.

Samsun Merkezinin bu devre zarfında 965. 562 kuruş varidatı ve 560.000 kuruş Merkezi Umumimize irsalatı olup ihtiva eylediği Bafra. Çarşamba, Terme, Havza, Vezirköprü kaza şubelerile Kavak, Alaçam nahiye şubelerinden :

	VARİDAT :	İRSALÂT :
Bafra Şubesiin :	257 835	179 500
Çarşamba «	44 551	33 197
Terme «	41 610	17 265
Havza «	20 840	15 000
Vezirköprü «	30 084	35 179
Kavak «	9 490	9 462
Alaçam «	33 299	33 657 kuruş vardır.

TIRABZON MERKEZİ

Trabzon Merkezinin bu devre zarfındaki varidatı 794.913 kuruş olup bundan 452.100 kuruşunu Merkezi Umumimize göndermiştir.

Vakıkebir, Sürmene, Akçaabat, Of, Maçka Şubelerinden :

	VARİDAT :	İRSALÂT :
Vakıkebir Şubesinin :	63 191	38 572
Sürmene «	24 483	31 354
Akçaabat «	65 480	40 900
Of «	44 451	25 394
Maçka «	32 751	24 855 kuruş vardır.

(Bitmedi)

ŞAYANI TAKDİR BİR TEŞEBBÜS

Eskişehirde yeni bir cemiyet teşekkül etmiştir. Bu hayırlı teşebbüsü bize müjdeleyen «Sakarya» refikimizde okuduğumuz haberi aynen neşrediyoruz.

YENİ BİR CEMİYET

Şehrimizde yeni ve hayırlı bir cemiyet teşekkül etmiştir. Bu cemiyet temamiyle hanımlardan mürekkeptir.

İsmi fukara perver hanımlar cemiyetidir. Kimsesiz mühtacı himaye ve fakir kadınların maddi ızdırabatını izaale ve onlara yardım kendilerine iş ve san'at öğretmek gibi temiz gayelerle

kurulan bu cemiyetin başında kolordu kumandanı Kâzım paşa hazretlerinin refikaları ve vali ley efendinin refikaları hanım ef. ler vardır. Cemiyet geçenlerde Eskişehir kulübünde bir umumi içtima yaparak idare hey'etini intihap etmiştir.

Türk kadınlarının şehrimizde ilk teşebbüsünün eseri olan bu cemiyetin muvaffakiyetini dileriz.

..

Müteşebbislerinin muvaffakiyetini ve emsalinin memleketimizin daha bir çok yerlerinde çoğalmasını bütün samimiyetimizle temenni ederiz.

İstanbulun en ciddi mecmualarından

“Muhit,,

Refikimizin faydalı yazılarını ehemmiyetle okuyunuz

SALİBİAHMER HABERLERİ

JAPONYA

Salibiahmer yeni reisinin tayini

Japonya Saliblahmerinin 5 Teşrinisani tarihli mektubuna nazaran Japonya İmparatoru, müteveffa Baron Hirayamanın yerine, Saliblahmer Riyasetine ayan reisi prens İesato Tokugava yı tayin eylemiştir.

MÜTTEHİDEİ AMERİKA

Senelik âza kaydı faaliyeti TEŞKİLÂT ve PROPAGANDA

Otuzdan fazla müessesel sınıaye ve amerikan tebliğ merkezleri 11 Teşrinisaniden 28 Teşrinisanıye kadar yapılan âza kaydı faaliyeti esnasında Saliblahmer hakkında husustı radyo haberleri neşreylemişlerdir. Bu haberler en ziyade dinlenilen telsiz saatları zarfında neşredilmiş ve pek vasi bir posta şebekesine şamil olarak Saliblahmerin hitabı bütün millet tarafından işl-dilmiştir.

Bundan mada Amerikanın muhtelif mezheplerine mensup üç büyük zat âzalarına Saliblahmeri hararetle tavsiye etmek suretiyle bu mesaliye yardım eylemişlerdir. Reis Hoover bizzat, faaliyetin küşadı esnasında bütün milletin Saliblahmere iştirak etmesini na-

kadar arzu eylediğini zirdeki şekilde ifade etmiştir.

“Felâketler anındaki hararetili mesalsi ve bilâ fasıla sarfeylediği yorulmaz faaliyetle milli hayatımızda pek mühim bir mevki olan Saliblahmerin insani eserine her Amerika vatandaşının teşriki mesali eylemesini isterim. Her Amerikalı için âza olmak bir vazifedir.”

Âza kaydı faaliyeti ve gönüllüler

Amerikan Saliblahmeri Nevyork şubesi 11 Teşrinisaniden 28 Teşrinisanıye kadar devam eden âza kaydı faaliyetinin teşkilâtına yardım edecek gönüllüler bulmak üzere Nevyork Taymıs gazetesinde bir beyanname neşretmiştir.

İSLANDA

Salibiahmer günü

Geçen senelerde oldngu gibi İslanda Saliblahmeri Saliblahmer alâmetleri satışına tahsis edilen senelik günü 22 Şubat 1929 da tesit edilmiştir.

Satış «Reykjavik», «Harnarfjörur» ile «Westman» ve «Sandgeroi» Adalarında tertip edilmiştir. Bu suretle elde edilen mebalığ 240 .000 kurona balığ olmuştur.

Filim ile Propaganda

İttihat kâtibi umumillğine ait bir çok filim Westman adalarında İslanda Salibiahmerinin delâletıyla gösterilmiş ve bundan (350) si mektepli olmak üzere (850) kişi istifade eylemiştir.

İSVEÇ

Filim ile propaganda

İsveç Salibiahmer Merkezi Umumisi mahalli şubelerine propagandanın ve bilhassa âza kaydı ve halka mahsus terbiyel sıhhiyenin ehemmiyeti hakkında bir tanım göndermiştir.

Merkezi Umumi Bu hususta bilhassa sinemanın faydasını ısrarla beyan eylemektedir.

Aynı fikri takiben İsveç Salibiahmer Merkezi Umumisi, Salibiahmerin faaliyetini ve hizmetini gösterir filimler tertip ettirmeğe başlamıştır. Bu filimler nakliye ve kullanma masraflarını koruyacak gayet cüz'î bir bedel mukabilinde mahalli şubelere iare edilmektedir.

ALMANYA

Prusya Salibiahmerin inkişafı

İLK İMDAT

Prusya Salibiahmerinin 927 — 929 senesinde faaliyetine ait senelik rapora nazaran âzaların halen yekûnu (178.661) balığ olmaktadır. Sene zarfında 179 hastabakıcı ve sıhhiye kolonu teşkil edilmiş ve bu kabil teşkilâtın adedi (1.557) balığ olmuştur.

Bunların faal âza adedi (53.931) ve alelade âza adedi (50.017) kişidir. Prusya Salibiahmerinin halen 311 mahalli teşkilâtı vardır. Salibiahmerin emrindeki yuva mektep adedi 18 olup bunlarda 1.497 diplomalı hastabakıcı kadın ve 135 yardımcı hastabakıcı vardır. 2040 samariten muhtelif sıhhi kolonlara merbut bulunmaktadır.

Bunlardan maada prusya salibiahmeri zirdeki teşkilata da malik bulunmaktadır:

1.003 Daimi yardım postası,

7.225 Acele imdat postası ve imdat malzemesi deposu,

290 Hasta otobüsü,

168 » atlı araba,

8.715 » nakline mahsus muhtelif vasıt,

6.494 İmdat kutusu ve dezenfeksion aleti

589 Malzeme sıhhiye deposu.

Sıhhiye kolonlarının malzeme ve teşkilâtı sene zarfında 504,258 defa talep edilmiş ve kullanılmıştır.

Bir çok salibiahmer âza ve grupları muhtelif kazalar esnasında vazife görmüşlerdir.

MÜTTEHİDEİ AMERİKA

Ziyaretçi hastabakıcılar teşkilâtı

HASTABAKICILAR

Amerika Salibiahmerinin içtimai hifzüssıhha sahasındaki siyaseti, Amerika kontelerinin lâakal % 40 ında ziyaretçi hastabakıcılara ihtiyaç görülme-

si hasebile bazı tebeddülâta marğz olmuştur. Bu teşkilâtın hını ihdasında gaye, belediyeleri içtimai hıfzüssıhaya alâkadar etmek ve bunların, Salıblahmer tarafından bızılanan mesalye devamları ı telkin ve te'min eylemekti. Fakat geçen sene zarfında Salıblahmerin ziyaretçi hastabakıcıları dalmı bir mahiyet ıktisap eylemişler ve faaliyetlerini köylerde temerküz etmişlerdir. Yapılan tetkikat kontelerin % 45 inde umumi hastane mevcut olmadığını ve lâakal 1.000 kontede de hiç içtimai hıfzüssıhha teşkilâtı bulunmadığı anlaşılmıştır.

Salıblahmer şubelerinin halen faal hizmette çalışan 766 ziyaretçi hastabakıcısı vardır, ve geçen sene zarfında millî Ssalıblahmer ve onun muhtelif şubeleri içtimai hıfzüssıhha mesaisine 747,477 dolar tahsis eylemiştir. 413 kontede de salıblahmer, devlet teşkilâtiyle birlikte çalışmakta ve istikbalde bütün sene için hastabakıcı tutabilecek varidatı olmayan 500 kontedeki muvakkat ziyaretçi hastabakıcılar teşkilâtını artırmağı ümit etmektedir.

Middlwest hükümetlerinin ekserisi mesailerini, mektep çocuklarının bakımı hususuna hasretmekte şark hükümetleri de daha ziyade ziyaretçi hastabakıcılara ehemmiyet vermektedirler.

Salıblahmer haastabakıcıları, difterinden korunmak lüzumunu halka anlatmak için sıhhiye teşkilâtı tarafından yapılan müessir propagadda ne-

ticesinde bir çok çocukları aşılamışlardır. Hastabakıcılar aynı zamanda küçük çocukların mektebe girmeden evvel sıhhatlarını ıslah edecek tedabirde de devlet teşkilâtına yardımlarda bulunmuşlardır.

Geçen sene zarfında 1.551 hastabakıcı ve hıfzüssıhhası ve hastabakıcı kursları görmüşler ve 42.234 kişiye sertifika verilmiştir.

HİNDİSTAN

Hıfzüssıhha ziyaretçi kadınlarının yetiştirilmesi

1 Temmuzda Madras şehrinde hıfzüssıhha ziyaretçi kadınları yetiştirilmek üzere bir mektep açılmıştır. Mektep Salıblahmerin idaresi altında olup Delhideki «Lady reading» mektebinin aynı tedrisatını göstermektedir. Dersler bir sene devam etmektedir. Namzetler bir sene zarfında tedrisatı ikmal ve ingilizce ılsamını mükemmelen öğrenmek mecburiyetindedirler. Tahsil neticesinde talebe diplomalı hastabakıcı veya kabile olarak diploma alacaklardır. Salıblahmer mektebin altı talebesinin tahsil masrafını deruhte etmiştir. Bu suretle Salıblahmer tarafından masrafı taahhut edilen talebe tahsil neticesinde kendilerine gösterilecek vazifeyi kabul etmeğe mecburdurlar. Buna mukabil de Salıblahmer kendilerine lâakal 75 rubye maaş vermeği taahhut eylemiştir. Mezunların kısmı âzami, ziyaretçi hastabakıcıya pek şedit ihtiyacı olan köylere gönderilecek-

tır. Masrafları başka taraftan deruhte edilmemiş olan talebe pansiyon masrafindan mada 75 ruype tediyedeceklerdir.

Bu sene kurslar Madrastra Salibiahmer Merkezinde verilmiştir. Fakat gelecek sene daha merkezî bir bina kiralanması muhtemeldir. Mektebin müdürü mektepte ikamet eder. Bu sene leylî beş ve neharî bir talebe vardır. Talebeye mütehassıslar ve doktorlar tarafından konfranslar verilmektedir. Talebeye müdürün nezareti altında Madrasın muhtelif mevakinde ameli mesai gösterilmiştir.

MACARİSTAN GENÇLİK SALİBİAHMERİ

1928 - 1929 senesi raporu

İcraî komitaya ahiren yenden altı aza nasbedilmiştir.

Aza addı

Gruplar adedi 625 e balığ olunmuştur. Bu miktar geçen seneye nazaran 69 fazladır.

Aidat

Maarîf nazareti « Gençlik Salibiahmerî hareketinin terbiyevî kıymetini takdiren » Gençlik Salibiahmerine senede 10,000 dolar vermektedir.

Propaganda

Muhtefî terbiye cemiyetleri tarafından yapılan içtimalarla ebeveyn içtimalarında konfranslar verilmiştir. Mektep müfettişleri cemiyetinin içti-

mai umumisinde Gençlik Salibiahmerî muntakası reisi olan bir müfettiş tarafından konfrans verildi ve bu konfransı mutaakiben terbiyevî kıymeti itibarıyla gençlik Salibiahmerinin mekteplere de ithalini talep eyyen bir karar ittilahz olundu.

Gençlik Salibiahmerî bayrağının istimali

Budapeştede 1929 Mayıs ayında yapılan bu mühim tazahurata üç bin gençlik Salibiahmerî azası iştirak etmiştir. Bunlar bayrağa ve onun temsil eylediği prensiplere sadık kalınacağına emîn etmişlerdir. Mutaakiben bir eğlence ve resmi kabul tertip edilmiştir. İttihat kâtibi Umumiliği gençlik Salibiahmerî şubesi müdürü mōsyō Milsom bu tazahurat esnasında hazır bulunuyordu.

Hıfzussıhha konfransları

Hastabakıcı, ev hıfzussıhhası, çocuk bakımı ve ilk imdatlar hakkında konfranslar tertip edilmiştir. Şube bu hususta bir çok doktorların yardımını temin etmiş ve bunların verdikleri konfranslarda Gençlik Salibiahmerî azaları tarafından değil bu harekete alâkadar olan muallimler tarafından da takip edilmiştir. Györ mektebinde açılan bir hıfzussıhha kursuna 75 Gençlik Salibiahmerî azası devam etmiştir.

Tatil kolonisi

İcraî komite reisinin yardımı saye-

sinde 80 gençlik Salibiahmeri âzası yaylalara tat'ıl kolonisine gönderilmiştir

Hali nekahattaki gençlik salibiahmeri âzalarına mahsus mektep

Bu projenin hakikata isali için bu sene zarfında bir çok teberrüat vuku bulmuştur. Toplanan para gerçi henüz gayri kâfidir, fakat gençlik Salibiahmeri halen mektebin arazisini temin eylemiş bulunmaktadır.

Süt hakkında faaliyet

İçtimai hıfzüssıhha nezaretile Buda-peşte belediyesi gençlik Salibiahmeri programının bu kısmına muzaheret eylemektedirler. Aynı zamanda gençlik Salibiahmeri âzaları da mekteplere süt tevzi etmek ve propağanda yapmak suretile bu mesaiye iştirak eylemektedirler.

Hıfzüssıhha musabakaları

Bu sene zarfında iki dela hıfzüssıhha kompozisyonu musabekası yapılmıştır. Gençlik Salibiahmeri âzaları yüzlerce kompozisyon vücade getirmişlerdir.

Gençlik Salibiahmeri âzalarının hıfzüssıhha faaliyeti istatistiki

1 274 Hıfzüssıhha konfransı verilmiştir.

108 adet ilk imdat kursuna 4 307 sâmi devam etmiştir.

84 adet grup (4 652 âzadan mürekkep) sıhhi oyunlar yapmışlardır.

28 grupa dış tedavisi hususunda tenzilâtı fiyat temin edilmiştir.

44 grupa umumî banyolarda tenzilâtı fiyat temin edilmistir

2 grup (249 âza) çocuk ve ana hıfzüssıhhası kurslarını ta'kip etmiştir.

136 grup oyun yerlerine malik bulunmaktadır.

84 grup mekteplerinde ilk in dat kutuları tesis eylemişlerdir.

Bütün gruplar tenezzühler tertip eylemişlerdir.

Mütekabil yardım

Gençlik salibiahmeri âzaları muhtacı muavenet arkadaşlarına yardıma devam etmekte ve onlar için nûel eğlenceleri tertip eylemektedirler. Bir çok köy mektepleri, daha zengin şehir grupları tarafından adopte edilmişti. Bunlar, köylere hediyeler ve mektep levazımı göndermektedirler.

Gençlik Salibiahmeri âzalarının mütekabil yardımları hakkında İstatistik

3,472 kişiye erzak paketleri gönderilmiştir.

518 kişi nakden yardım edilmiştir.

807 kişiye muntazama yeyecek gönderilmiştir.

37 kişiye muntazaman muavenet edilmiştir.

1,306 mektepliye kitap temin edilmiş ve ders verilmiştir.

38 hayır müessesesine yardım edilmiştir.

El işleri

FSkiden olduğu gibi gruplar gerek

satış ve gerek gençlik Salibiahmeri sergileri için eşya imaline çalışmaktadırlar. Gençlik Salibiahmeri de bunları mecmuasında ve ayrıca hususi neşriyatla neşrû tamim ederek teşvik eylemektedir. Son istatistiklere nazaran Gençlik Salibiahmeri azaları tarafından 29,500 parça eşya imal edildiği, otuz grubun satış ve sergi tertip ettiği ve 107 grubun da para toplamak üzere muhtelif eğlence ve konserler tertip eyledikleri anlaşılmaktadır.

Gençlik Salibiahmerinin senelik sergisi

Gençlik Salibiahmerinin sekizinci el işleri satış sergisi Budapeştede yapılmış ve serginin teşkilâtına otuz sekiz mektep fnaal surette iştirak etmiştir. Matbuatta sergiyi methû sena eyleyen yazılar neşrolunmuştur. Bu sene zarfında küçük gruplar tarafından da müteaddit sergiler tertip edilmiştir.

Evlerde sanatkâr yetiştirmek kursları

47 muallimin devam ettiği bu kurslar yaz tatilleri esnasında tertip edil-

miştir. Hükümet teşkilâtı kursa muktazî malzemeyi temin suretile alakasını izhar eylemiştir.

Gençler grubu

Bu gruplar ilk defa olarak bu sene tertip edilmiştir. Bunlar Salibiahmeri ile Gençlik Salibiahmeri arasında irtibat teşkil eylemektedirler. Adedi halen 27 ye balığ olmaktadır.

Mektepler arasında muhabere

Mektepler arasındaki muhabere te-rekkile devam etmektedir. Senei tedrisiye esnasında gençlik salibiahmeri azaları 139 album, 65 mektup ve 6 bebek almışlar, buna mukabil 132 album, 64 mektup, 3 bebek ve küçük bir mobilye göndermişlerdir,

İspanya Salibiahmeri neşriyyatından

İspanya Salibiahmeri Cemiyeti Heyeti Umumiyesinin senevi içtımâı dolayısıyla nefis bir eser neşreylemiştir. Bu eser: İspanya Salibiahmerine mensup müessesat, hastane ve muayenehanelere ait gayet güzel malûmat, tafsilât ve resimlerle tezyin edilmiştir.

Partie Français

Les nouvelles diplômées de notre école d'infirmières.

L'examen annuel de l'école d'infirmières du Croissant - Rouge Turc à İstanboul a eu lieu le 20-30 Décembre 1929 devant le jury désigné par le Ministère de l'Hygiène et de l'Assistance Sociale. Les résultats de l'examen ont été trouvés très satisfaisants.

En félicitant nos infirmières de leur succès dans les examens, nous espérons qu'elles pourront rendre des services appréciables au Croissant - Rouge à qui revient l'honneur de leur avoir donné cette éducation professionnelle.

..

Les secours du Croissant - Rouge turc.

Secours aux victimes du tremblement de terre de Chiran.

Le Conseil d'Administration a décidé de secourir, par une somme de 500 Livres, les sinistrés du tremblement de terre qui a eu lieu dernièrement au district de Chiran de la province de Gumuchané. Cette somme a été distribuée par le soin d'une commission composée des Présidents du parti du peuple et de la municipalité et

des membres du Comité local de Croissant - Rouge.

..

Aide à une infirmière.

L'infirmière Vesilé hanım qui vient de finir ses études et d'obtenir son diplôme avec grande distinction de Woman - hospital à New York, n'ayant pas les moyens pour rentrer en Turquie, le comité Central lui a envoyé, par l'entremise de notre Ambassadeur à Washington, la somme nécessaire pour son voyage.

De son côté, Vesilé hanım, s'est engagée de se mettre à la disposition du Croissant - Rouge turc pour un certain temps.

..

Etudes dans les régions innodées.

Le Croissant - Rouge turc ayant décidé d'aider à l'installation dans d'autres localités des habitants d'un certain nombre de villages dévastés par des inondations successives dans la province de Cayseriy, a envoyé son inspecteur Ali Rıza Bey pour faire des études sur place.

Ali Rıza Bey a été chargé, en outre,

d'étudier les besoins villages dont les semences ont été ravagées par la grêle.

Le Comité Centrale envisagera, à la reception du rapport de l'inspecteur, l'assistance à accorder aux habitants de ces localité.

* *

Rapatriment d'un citoyen resté à Jerusalem.

Un prisonnier de guerre turc, Ferhat oglou Adil, resté à Jerusalem et qui n'avait pas les moyens de rentrer à la partie, s'étant adressé au Consulat de Turquie à Jerusalem pour obtenir l'aide de notre Société, la somme nécessaire pour son voyage lui a été envoyée par l'entremise de notre consulat.

* *

Les sessions des congrès des comités locaux.

Les sessions des comités locaux des districts du Croissant - Rouge turc qui doivent se réunir d'après notre statut le 15 Janvier, ont commencé à tenir leurs sessions et les rapports des travaux des congrès sont en partie parvenus au Comité Central.

Les congrès des centres des provinces auront lieu le 15 Fevrier. Nous leur souhaitons tous les succès dans leurs efforts pour les buts du croissant Rouge.

Nouveaux secours aux sinistrés du district d'Of.

Outre que les secours faits jusqu'à présent aux sinistrés des inondations et d'éboulements de terre qui a sévi dans le district d'Of, le Comité Central a décidé dernièrement d'aider aux réfugiés, de ces localités, installés à Matchka moyennant 3 000 Livres, à raison de 4 livres par tête d'habitant.

La distribution a été faite par une commission sous la présidence du Gouverneur de la localité et composée des personnalités de notre Comité local de Trebizonde.

* *

L'aide du Comité du Croissant Rouge turc à Ditroit.

Les citoyens turcs installés dans la ville Ditroit aux Etats-Unis et qui ont déjà manifesté à plusieurs reprises leurs intérêts intimes au Croissant-Rouge viennent de prouver encore une fois leur attachement par l'envoi de 1,362 Dollars de souscriptions à notre Comité Central.

Cette aide, signe d'un précieux dévouement d'un petit nombre de citoyens travaillant loin de la mère patrie, nous remplit de fierté. Le Comité Central a décidé de leur envoyer une lettre de remerciements.

Nous reproduirons plus tard les rapports annuels et la liste des sous-

criptions de notre Comité de Dittroit qui se disting toujours par son activité inestimable.

• •

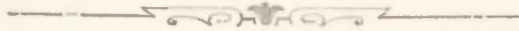
Aide à un retraité avengle

Le Conseil d'Administration ayant décidé de venir en aide au Docteur Hilmi bey médecin en retraite, domicilié à Inébolou et devenu complètement aveugle par suite d'une atrophie nerveuse, une somme de 500 Livres lui a été envoyée par le Comité Central

Tourhan Djémal Bey.

Le Comité Central appréciant les services rendus à la cause du Croissant - Rouge par le maire d'Adana Tourhan Djemal Bey et se basant sur la décision du Conseil d'Administration y afférante, lui a envoyé une lettre de remerciements.

Nous sommes persuadés que Tourhan Bey continuera à servir la cause du Croissant - Rouge avec le même zèle et dévouement.

Hilâliahmer
Karahisar
maden
suyu

Hilâliahmer
Karahisar
maden
suyu

Sui hazım, mide,
karaciğer, kum ve
böbrek hastalıkları
için yegâne tavsiye
edilecek maden su-
yudur. Her gün ta-
ze gelmektedir.

Haslatı Hilâliah-
mere aittir. Müte-
hassıs Doktor tara-
findan mahallinde
imla ettirilmektedir.

 VATANDAŞ

“Havacılık,, ve “Sıpor,, mecmuasını oku. Hem tenevvür edersin hemde
yurdunun müdafaasına hadim faideli bir kuruluşa yardım etmiş olursun.

criptions de notre Comité de Dittroit qui se disting toujours par son activité inestimable.

* *

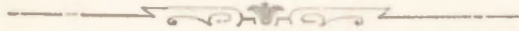
Aide à un retraité avengle

Le Conseil d'Administration ayant décidé de venir en aide au Docteur Hilmi bey médecin en retraite, domicilié à Inébolou et devenu complètement aveugle par suite d'une atrophie nerveuse, une somme de 500 Livres lui a été envoyée par le Comité Central

Tourhan Djémal Bey.

Le Comité Central appréciant les services rendus à la cause du Croissant - Rouge par le maire d'Adana Tourhan Djemal Bey et se basant sur la décision du Conseil d'Administration y afférante, lui a envoyé une lettre de remerciements.

Nous sommes persuadés que Tourhan Bey continuera à servir la cause du Croissant - Rouge avec le même zèle et dévouement.

Hilâliahmer
Karahisar
maden
suyu

Sui hazım, mide,
karaciğer, kum ve
böbrek hastalıkları
için yegâne tavsiye
edilecek maden su-
yudur. Her gün ta-
ze gelmektedir.

Hilâliahmer
Karahisar
maden
suyu

Haslatı Hilâliah-
mere aittir. Müte-
hassıs Doktor tara-
findan mahallinde
imla ettirilmektedir.

 VATANDAŞ

“Havacılık,, ve “Sıpor,, mecmuasını oku. Hem tenevvür edersin hemde
yurdunun müdafaasına hadim faideli bir kuruluşa yardım etmiş olursun.